

DIRVA

Nr. 77

Liepos-July 6, 1960

Cleveland, Ohio

ALŽIRO SUKILĖLIAI REIKALAUJA NUOLAUDŲ

Prancūzijos vyriausybė atsisako daryti didesnių nuolaidų, kol jos kariai žūsta kautynėse su nacionalistais.

Alžiro nacionalistų provizorinė vyriausybė atmetė Prancūzijos nustatytas sąlygas, kuriomis Paryžiuje turėjo būti pradėtos jau beveik šešerius metus trunkančio karo paliaubų derybos.

Nacionalistai pasiūlė Paryžiu pakartotinai atsiųsti savo įgaliotinį, jeigu Prancūzijos vyriausybė sutiks

persvarstyti savo reikalavimus ir ieškoti abiem pusėms priimtino kompromiso.

Alžiro nacionalistų provizorinė vyriausybė, atsakydama į prez. De Gaulle kvietimą, buvo atsiuntusi Paryžiu savo įgaliotinį aptarti pasiruošimus deryboms. Jie tęsėsi pusantros savaitės ir baigėsi be pasėkų, kaip atrodė, ne dėl esminių svarstytinų problemų, bet dėl būsimosios derybų delegacijos, kuriai turėjo vadovauti nacionalistų provizorinė vyriausybės šefas Ferhat Abbas, statuso ir laisvės.

Nacionalistai reikalavo, kad delegacijos šefą Abbas priimtų prez. De Gaulle, kad jis ir jo delegacijos nariai galėtų Paryžiuje laisvai susitikinėti su spaudos atstovais ir kad sąlygos plebiscitui būtų paruoštos vienu metu su ginklų paliaubų nuostatais.

Prancūzijos vyriausybė atmetė tuos reikalavimus, nes, jos nuomone, tokios koncesijos sukeltų visuotini prancūzų nepasitenkinimą

tuo metu, kada jų kariai žūsta kautynių su nacionalistais lauke, o dešinieji atkakliai protestuoja prieš bet kokias derybas su sukilėliais. Prancūzijos vyriausybės nuomone, pirma reikią įgyvendinti ginklų paliaubas, kad būtų galima paruošti sąlygas plebiscitui, kuris vienas galys nuspręsti, kas atstovauja Alžirą.

PASIKEITĖ NOTOMIS

• Sovietijos užsienių reikalų ministerijai įteiktoje notoje JAV kaltino Kremlių dėl Ženevos nusiginklavimo derybų nutraukimo ir skatino grįžti atgal prie konferencijos stalo. Nota buvo atsakymas į vieną iš Chruščiovo asmeninių laiškų prez. Eisenhoweriui, kuriuos prezidentas atsisakė atsakinėti dėl jų tono ir įvairių Chruščiovo insinucijų. Pati nota stebėtojų laikoma daugiau propagandiniu gestu, nes nemanoma, kad sovietai grįžtų atnaujinti derybas.

Castro žada amerikiečiams atimti net "vinis batuose"...

JAV ir Kubos santykiai pastarosiomis dienomis dar labiau paastrėjo, kai Fidel Castro, nusavinęs visas naftos rafinerijas, pažadėjo iš amerikiečių atimti net "vinis batuose", o JAV kongresas suteikė prezidentui teisę nustatyti iš Kubos įgabeno cukraus kiekį savo nuožiūra.

Naftos rafinerijų nusavinimas Kubą įvėlė į dar vieną komplikaciją: britų ir amerikiečių bendrovės, kurių turtas Kuboje buvo nusavintas, atsisakė užsienio valstybinei Kubos lėktuvų linijai pardavinėti

degalus, jei už juos nemo-kama gryna užsienine valiuta. Ta represija jau priverė Kubą nutraukti kai kuriuos skridimus, pvz. į Madridą, ir gali visiškai su-paraližuoti orinį susisieki-mą su užsieniais.

Kuba dar turinti savo aviacinio benzino 42 dienas. Nuo vintosios rafinerijos buvo priverstos iš dalies jau nutraukti savo darbą, nes jų savininkai laukė nusavinimo ir nevalytosios naftos išteklų nepapildė.

Šiomis dienomis laukiama vieno sovietinio tanklavio su nevalyta nafta. Sovietai paskubomis ruošia ir papildomus transportus, bet jų atgabenimas negali būti skubiai įvykdomas.

Iš Mexico City pasklido žinios, kad Kuba bandanti aplinkiniu keliu gauti Meksikos naftos, tačiau JAV, kaip atrodo, jau padarė žingsnių tai prekybai su-kliudyti.

Havanoje taip pat ner-vingai laukiama prez. Eisenhowerio paskelbimo, ko-kiu mastu bus sumažinta į JAV įgabeno cukraus kvota. Šiais metais ji siekė 3.119.655 tonų. Jei ji būtų visiškai nukirpta, Kuba per metus netektų 350 mil. dol. pajamų.

Neabejotina, kad sumažinus į JAV įvežamo cukraus kvotą, Castro šoks pasigrobtį ir dar likusį amerikiečių turtą Kuboje, kuris vertinamas 500 mil. dolerių. Ankstesniais nusavinimais iš amerikiečių atimta turto už 450 mil. dolerių, kurio pusė buvo nusavinta pagal žemės reformos įstatymą, neišmokant jokios kompensacijos.

Juozas Kreivenas
1602 So. 48 Court
Chicago 50, Ill.

Plaukia sau laivelis...

V. Pliodzinsko nuotrauka

VIDURINIJOSE RYTUOSE LAUKIAMA KRIZĖS

Irane armija ir komunistai ruošiasi nuversti šachą

Washingtonė gauti pranešimai iš Artimųjų Rytų sako, kad ten dar prieš metų pabaigą laukiama krizės. Štai kas sakoma tame raporte iš Teherano:

1. Paskutiniai įvykiai Turkijoje padarino Irano armijos aukštuosius karščius užmegsti ryšius su amerikiečių ir anglų diplomatais, kad jiems išaiškintų Irano vidaus padėtį, kuri galinti sprogti ir valdžioje įsiviešpatauti prokomunistinis, arba mažiausiai neutralistinis režimas, kas priverstų prie Irano išstojimo iš CENTO (Vid. Rytų pakto).

Vienas Irano pulkininkas pa-informavo amerikiečių karinį attachė, kad vienintelis būdas išvengti to pavojaus yra viduj padaryti be kraujo praliejimo per-versmą, panaikinti monar-chiją ir įsteigti armijos kontroliuojamą respubliką.

1. Šis karininkas pabrėžė, jog tokiu atveju Amerika būsianti užtikrinta, kad

santykiai tarp Irano ir Vakarų pasiliks nepašikeitę, kad CENTO nesubyrės, ir amerikiečiai galės pasilaikyti savo bazes. Nereikalau-damas konkrečios pagalbos, šis karininkas nenuslėpė noro, kad Amerika paremtų šį projektą.

2. Nuo to laiko, kai Turkijos premjeras Menderes sėdi kalėjime, grupė karininkų Irane plečia savo veiklą. Turimomis žiniomis, šiai grupei priklauso 120 aukštųjų karininkų, bet jie dar neapima visas armijos tarnybas. Žvalgyba dar tebėra ištikima šachui.

3. Paraleliai su armijos judėjimu, pradėjo rodyti aktyvumą Mossadegho šalininkai ir Tudeh (Irano komunistų partija), kurie buvo nelegalioj padėty. Yra ženklų, kad tarp jų ir anos karininkų grupės palaikomi ryšiai.

4. Sovietų Sąjunga jau bando lošti Irano korta, ieškodama šacho režimo griu-vimo Irano išstojimo iš

CENTO. Dabar Irane platinami pamfletai ir kitokie komunistų propagandiniai leidiniai, kuriuose stengiamasi suniekinti šachą ir jo veiklą.

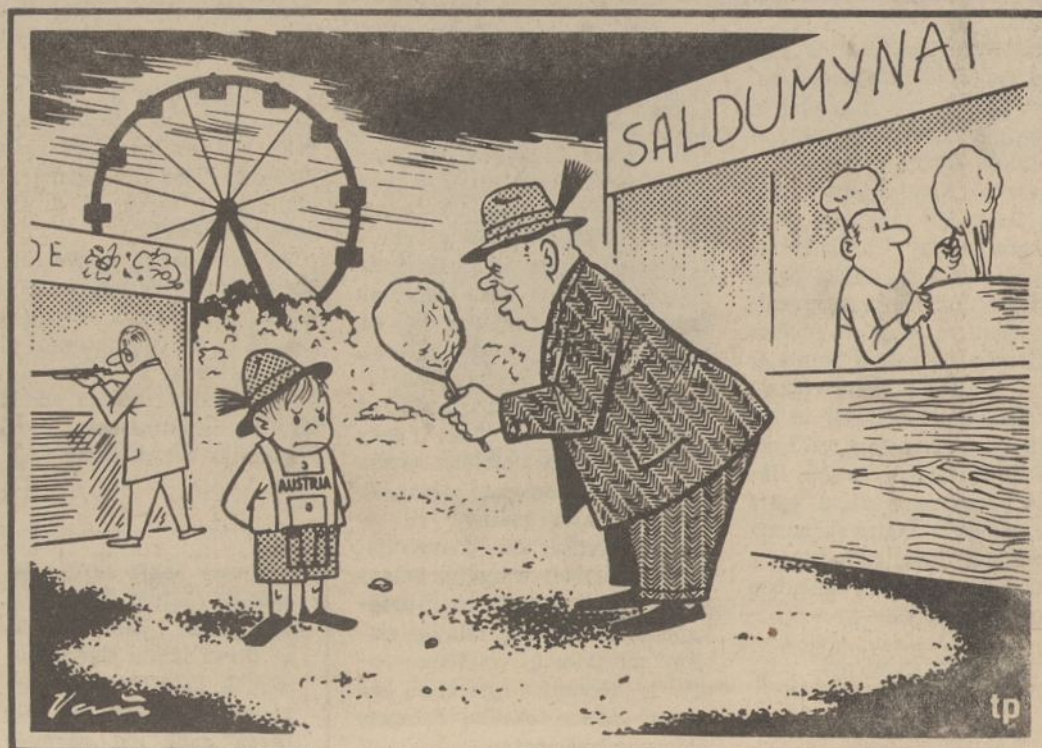
VIS TEBESIDERA...

• Ženevoje tebevykstančios vienintelės likusios Rytų-Vakarų derybos dėl atominių bandymų uždraudimo taip pat galinčios netrukus nutrūkti.

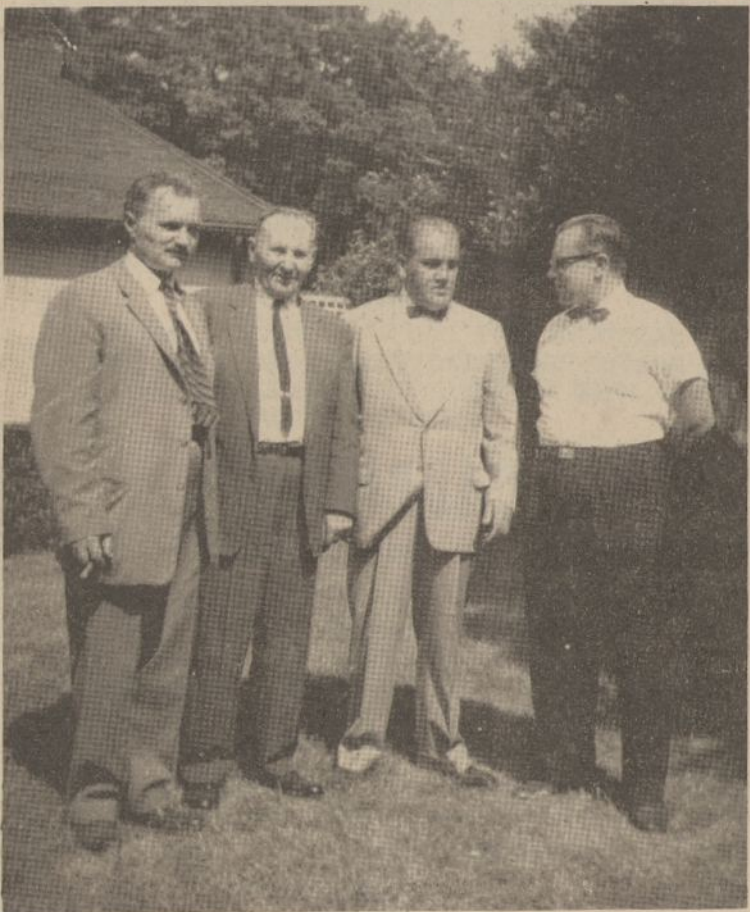
Komunistinės Vokietijos žinių agentūra ADN paskelbė pasikalbėjimą su sovietinės delegacijos šefu Carapkinu, kuriame jis pareiškė, kad Sovietija nutrauks derybas, jeigu JAV vykdys užplanuotus branduolinius bandymus be Sovietijos sutikimo.

JAV yra numachiui atlikti eilę bandymų, kad papildžius tyrinėjimus požeminiams sprogdinimams su-segti. Stebėtojais į tuos bandymus buvo kviešti ir rusai,

CHRUŠČIOVAS AUSTRIJOJE...

--Ar nebeatpažįsti seno dėdės, kuris kitados taip malonus jums buvo?...

ALT Sąjungos New Yorko I skyriaus valdyba. Iš kairės: Br. Nemickas, P. Narvydas, K. Krulikas, St. Gudas.

Sen. John Kennedy

Sen. Lyndon Johnson

Adlai Stevenson

PARTIJŲ KONVENCIJOMS ARTĖJANT

Kandidatai ir "juodieji arkliai"

Kongreso atstovai iš Washingtono išvažinėja liepos pradžioje pasirodžiusi prezidento kandidatų nominavimo suvažiavimams ir po to rinkiminėms kampanijoms.

Demokratų partijos konvencija prasidės liepos 11 d. Los Angeles. Respublikonų - liepos 25 d. Chicagoje. Valdančioji partija paprastai savo kandidatą nominuoja vėliau.

Respublikonų konvencijoje bus tik du vardai - ir abu aiškiai žinomi: viceprezidentas Nixon ir New Yorko gubernatorius Nelson Rockefeller. Demokratų konvencijoje, be senai jau prakaituojančių kandidatų senatorių Kennedy, Johnson, Symington, ir buvusio Illinois gubernatoriaus ir du kartu kandidato Stevenson, atvyks ir keli ambicingi gubernatoriai su savo delegatų būriais. Jie sieks, kad iki šiol pasireiškę kandidatai vienas kitą iš lenktynių išmuštų, ir taip jiems galėtų tekti "juodo arklį" rolę laimėti prezidento arba nors viceprezidento kandidatūrai. Pastebėtina, kad senatorius Humphrey, kaip pereiną gruodžio mėnesį gubernatorių Rockefeller, iš lenktynių pasitraukė patyręs, kad mažai kas jo kandidatūros pageidauja.

Demokratų kandidatų varžybos yra didelės. Senato daugumos vadas Johnson, jau anksčiau skelbęs, kad Kennedy turi būti sulaukytas nuo nominacijos, vėl paskelbė, kad dabartinės pasaulinės krizės akivaizdoje prezidento pareigos reikalingas vyresnio amžiaus, pribrendęs žmogus. Kennedy 42 metų vyras, Johnson 51, Symington 58, Stevenson 60, ir keli "juodi arkliai" po maždaug 60 metų. Nixon 47, Rockefeller 51.

"MASKVOS KANDIDATAI"

Paryžiuje išvažinęs Eisenhowerį "banditu", Chruščiovą pasakė sekantis išrinktas prezidentas bus sukalbamesnis, ir jau sovietų organai mini tuos sukalbamus asmenis, būtent, Stevensoną ir Kennedy.

Seniau komunistų partija išstatydavo savo kandidatus, bet Kremlius įsakymu jau kelti rinkimai to nedaro, visas viltis dedami į demokratų partiją, kurioje jie pasidarė talkininkais F. D. Rooseveltio laikais. Jeigu ne Trumano kandidatūra į viceprezidentus, 1944 metų rinkimais, jei būtų buvęs nominuotas jų kandidatas Wallace, 1945 metais, Rooseveltui mirus, būtų turėję prezidentu komunistų simpatiką.

Demokratų kandidatams šiuo atveju reikės labai aiškiai pasisakyti, kuris, nominuotas prezidentu, sutiks "eiti grybauti" su Kremliu vadais.

Senatorius Kennedy, kaip katalikas, be to vis tebekelia prieš save protestantų bruzdėjimą. Greta reikalavimų aiškiai pasisakyti, ar jis, išrinktas prezidentu, nešims jungti bažnyčios su valstybe (jų tuščia baimė ir didelis baubas), greta raginimų Vatikaną pasisakyti, ar jis nesikiš į Amerikos valdymo reikalus, jei katalikas bus išrinktas prezidentu, toliau tęsia konferavimus ir ragina abi partijas gvilinti "katalikų bažnyčios struktūrą ir kai kurių kandidatų ryšius su ta bažnyčia"...

KATALIKAS VICE-PREZIDENTAS?

Esamų sąlygų sukūryje, katalikai turi geresnę progą laimėti viceprezidentą, ir jei Kennedy,

K. S. KARPIUS

negavęs prezidento nominacijos, atsakytų priimti viceprezidento vietą, atsiras vienas kitas gubernatorių (kaip Ohio gub. DiSalle) kuris yra katalikas ir nori tos vietos.

Senatoriui Kennedy iki šiolei daugelyje valstijų daromų paramos prižadų vertė pradeda išryškėti. Ten vietos politikai no-

Vice President Richard Nixon

rėdami gauti saukatalikų balsuotojų simpatijas ir balsus garsiai prabilo už "Kennedy į prezidentus", visai negalvodami, kad jis būtų nominuotas.

Paskiausiais duomenimis, Kennedy turi apie 500 už jį pareiškusių delegatų, kurie liepos 11 d. Los Angeles pasisakys už jo kandidatūrą pirmame balsavime. Tada paaiškėjus situacijai, gali mestis į kombin-

Gov. Nelson Rockefeller

cijas su kitais kandidatais arba su "juodais arkliais".

Demokratų konvenciją sudarys 1,521 delegatas. Nominavimui reikia gauti 761 balsas. Kiti kandidatai nusistatę neleisti jam gauti dar reikalingą 261 balsą.

Jei sutiktų viceprezidentu, Kennedy galėtų būti sukombinuotas su bent vienu senesniu protestantu kandidatu, bet jis viceprezidento vietos kratosi.

Kennedy tėvas valdo apie 400 milijonų dolerių turto. Jis padarė milijonieriais savo sūnus ir dukteris, ir šeimos ambicija verčia juos siekti prezidento vietos. Jo seserys kartu važinėjo su juo po tas valstijas kur konvencijai delegatai rinkti visuotim balsavimu; jiems pradėta daryti priekaištai dėl didelių išlaidų veiklų politikierių vaišėms, radijo ir televizijos agitacijai, kad gavus didesnę skaičių delegatų Chicago konvencijai.

Jei ne jų ambicijos, katalikai sulauktų savo prezidento, išti-

kus nelaimėi rinktą prezidentą, ir protestantai tada negalėtų protestuoti. Apie 10 prezidentų yra mirę, nebaigę kadencijos įskaitant tris nužudytus, ir viceprezidentai tada liko prezidentais.

ROCKEFELLER SUTIKTŲ PREZIDENTU

Šįmet susimetė sąlygos, kad ir respublikonų partijoje pasisuko prezidento vietos norismilijonierius, New Yorko gubernatorių Rockefeller. Ir jo ketvertas brolių milijonierių norėtų matyti savą Baltuosiuose Rūmuose.

Viceprezidento Nixono priešai, kurie ankstesniuose rinkimuose buvo pasimoję neprileisti jo į viceprezidentus, dabar stumia Rockefellerį kandidatuoti tiesiog pačioje konvencijoje, ir jis turi teisę tai daryti. Tačiau, nors jis sakosi sutiktų, jeigu konvencija jį "urmu pastatytų" ir nominuotų, jis pasireiškė kandidatu atsaisako, nes, kaip pereiną žiemą, taip ir dabar plataus pritarimo negauna, daugumas respublikonų delegatų vyks į Chicago konvenciją pasisakyti už Nixoną.

Rimti respublikonų politikai sako, kad, jeigu Rockefeller sutiktų priimti viceprezidento nominaciją, jų partijos laimėjimas būtų užtikrintas.

Respublikonų konvencijoje dalyvaus 1,331 delegatas. Turėtų sukilti dėl kokios nors priežasties respublikonų revoliucija Nixoną atmesti ir persimesti nominuoti Rockefellerį.

Tarptautiniai įvykiai ir Eisenhowerio nuotykių su Chruščiovu Nixono poziciją tik sustiprino, prisimenant jo ilgą kovą prieš sovietų draugus ir agentus ir jo laikyseną Chruščiovo atžvilgiu pereiną metų vasarą Maskvoje.

Rockefellerio prieš kelias savaites padarytas viešas paraginimas Nixonui skelbti savo programą netaikant konvencijos, sensacijų ieškojoje spaudoje buvo paskelbtas, kaip jo užsimojimas kandidatuoti, ir tas labai patiko Nixono priešams. Tačiau Nixonas pasiaiškino, kad jis tais klausimais, kuriuos Rockefelleris paliečia, yra kalbėjęs ir pasisakęs nevieną kartą. Rinkiminę kampaniją vesti dar nenominuotam, kol partija dar nėra priėmusi savo formalios programos, jam nepatinka.

Rockefelleris, po to užklaustas, ar jis sutiktų būti nominuojamas, sakė neprieštarautų jei konvencija to norėtų. Viceprezidento vietos nenorįs priimti, nematydamas būti jo nenaudingas.

Paklaustas, ar jis remia Nixoną, kai tas bus nominuotas, pasakė kad jis stovi už respublikonų partijos vieningumą ir laimėjimą, ir dirbs už jo išrinkimą prezidentu.

Po nominacijų konvencijų ir demokratų ir respublikonų kandidatai pasidarys partijų nuosavybė ir partijų priimtoms platformos, kurias komisijos jaugamina, nusakys, kokios administracijos iš laimėjusios partijos kraštas ir net pasaulis gali tikėtis.

Šiurčiai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ja džiaugiasi. Pasiteiraukit, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Atominiai šnipai

NEKALTAIS KLAUSIMAIS DENGIAMA BAIMĖ

Kovo pradžioje žinia apie May areštavimą pasiekia ir JAV atominių miestą Los Alamos, Naujosios Meksikos valstijoje. Viena iš ten gyvenančių moterų ją nugirsta per radiją. Susijaudinusi ji nubėga į kaimyninį namą, kur kaip tik tuo metu sėdi būrelis mokslininkų. Žinia iššaukia nusteibimą:

--Nunn May areštuotas? Įtariamasis šnipinėjimu? Kas galėjo pagalvoti? Toks tylus ir kuklus žmogus!

Nevisi jį pažįsta.
--Kaip pagaliau jis atrodė?
--Klausinėja kiti.
--Kaip atrodė? Žemo ūgio, paplikęs, su ūsiukais...
--Koks jo charakteris? Tai yra, kaip jis elgėsi?

--Kaip jis elgėsi?--moteris, pranešusi žinią, nesugeba atsakyti.--Koks jo charakteris? Na, jis buvo... jis buvo... panašus į Klaus Fuchs.

Dr. Fuchs, vienas iš mokslo didžiųjų atominiame Los Alamos mieste, bando šypsotis. Pagaliau ir nėra malonu, kai žmogų bandoma palyginti su tuo, kuris kaip tik areštuotas dėl šnipinėjimo.

Tik po ilgesnės pertraukos Fuchs vėl grįžta prie Nunn May arešto temos:

--Aš jį vos pažinojau... tačiau daug ką jis negalėjo išduoti. Jis pats mažai žinojo.

Ir kiti ginasi draugystės. Niekas nenori būti apšaukiamas šnipu bičiuliui, Fuchs tyliai klausia susirinkusių:

--Ir kaip jis tai padarė? Ir kaip jį sugavo?

Niekas nesugeba į tai atsakyti, ir dar mažiau kas nujaučia, kokia baimė slėpi už abiejų klausimų žmogaus, kuris taip pat tapęs išdaviku. Bet, jei Nunn May nuteisimas teatkreipia mažą dėmesio, tai Klaus Fuchs a-reštas po ketverių metų susilaukia nepaprasto susidomėjimo.

Britų piliečio Fuchs atvejis net sukelia pasitikėjimo krizę tarp abiejų anglosakų kraštų--Britanijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių...

Klaus Fuchs kilęs iš Vokietijos. Tik 1911 gruodžio 29 gimęs Ruesselsheime prie Frankfurt-Main, evangelikų pastoriaus Dr. Emil Fuchs sūnus. Mokykloje pasižymėjęs dideliais gabumais.

Tėvas, po pirmojo pasaulinio karo pergyvenimų tapęs atkakliu pacifistu, pereina į kvekerius. Jis taip pat įstoja į socialdemokratų partiją.

Savo vaikus jį moko, kad reikia būti pasiryžusiems aukotis dėl savo įsitikinimų. Vėliau, Leipzigo universitete, ir Klaus Fuchs įsijungia į socialistų studentų grupę. Tačiau labai aktyvus jis niekad nebuvo.

1931 metais Dr. Emil Fuchs gauna teologijos profesoriaus vietą Kielio universitete.

Tuo metu Vokietijos politiniame gyvenime nacionalsocialistai jau yra tapę žymiu faktorium. Ko partijų viršūnės negalėjo pasiekti, Kielio universiteto kairiųjų grupių tarpe tampa realybe: socialdemokratai ir komunistai sudaro bendrą frontą prieš nacionalsocializmą.

Klaus Fuchs yra uolus šios bičiulystės rėmėjas. Pats nepastebėdamas, jis kaskart labiau patenka į komunistinės ideologijos ratą. Pagaliau, išmestas iš socialdemokratų, jis įstoja į komunistų partiją.

Hitleriui pasidarius Vokietijos kancleriu, Kielio universiteto studentai naciai pradeda vaidinti "ponus". Fuchs apeliuoja į Weimaro respublikos demokratines teises. Jo priešai vieną dieną jį nuo tilto įmeta į kanalą, iš kurio jis tik vargais negalais išsigelbsti.

Už poros savaičių Klaus Fuchs su mažu lagaminėliu rankoje stovi Paryžiaus geležinkelio stotyje Gare du Nord. Jis užsiregistruoja "Raudonojoje Pagalboje", tačiau ten priimamas labai šaltai.

--Tavo stas tėvas pastorius? --Iš karto šypsena pasirodo šios nepartinės organizacijos sekretoriaus veide. Sekretorius neabejotinai yra Prancūzijos komunistų partijos narys.--Ar tamsta turi partijos nario knygelę?

--Ne,--atsako Klaus Fuchs,--aš ją palikau namie, pas tėvą.
--Komunistui partijos knygelė yra svarbesnė už pasą! Ar tamsta turi bent partijos pavedimą išvykti emigracijon?

Ir to Fuchs neturi.
--Tai turi laukti, iki gausime informacijos.

--Kaip ilgai tai truks?

--Tai gali nusitęsti savaites, o gal ir mėnesius. Vokietijos komunistų partija yra nelegali, ir visam susirašinėjimui reikia laiko.

--Ar negalite man pagelbėti? Aš visai neturiu pinigų.

--Be partijos knygelės, be rekomendacijų tai beveik neįmanoma.

Fuchs nekalba prancūziškai ir neturi talento elgetauti. Vienas darbininkas iš Berlyno, kurį taip pat atmetė "Raudonoji Pagalba",

nuveda jį į žydų šalpos komitetą. Ten jis gauna porą frankų, kad galėtų keletą naktų pernaktuoti "Armee du salut" prieglaudoje.

Vienas, nemokėdamas kalbos, jis dienomis vaikščioja po Prancūzijos sostinę. Savo nelaimėje jis atsimeina vieną pažįstamą, apie kurią žino, kad ji gyvenanti Anglijoje. Jis parašo jai pesimistišką laišką. Jau po keturių dienų gauna atsakymą. Net šiek tiek pinigų jį atsiuntė, drauge pažadėdama pasirūpinti jo reikalu Anglijoje.

Mergina išlaiko žodį. Tačiau vis dėlto praeina dar septyni mėnesiai, iki viską pasiseka sutvarkyti. Rugsėjo vidury jo pažįstamoji praneša, kad viena anglų kvekerių šeima sutikusi jį pasikviesti į Angliją, kad jis ten galėtų baigti studijas.
(Bus daugiau)

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH July 15th

Earn **4%** FROM July 1st!

Current Rate

POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE SAVE-BY-MAIL KIT

INSURED UP TO \$10,000.

SAVE SAFELY

AT THREE CONVENIENT LOCATIONS...

ST. CLAIR SAVINGS

813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAJE CAPE COD — OSTERVILLE, MASS., KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUŠŲ PAVESYJE, GRAJOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETŲ VILOJE

"AUDRONE"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
TEL. GA 8-8425

Ištaigingą vilą, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akrų pušynas — parkas • Šilto Goltstroto srovės, atviro jūros pliauš 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDARYTA VASAROJIMUI

Lietuviai savininkai Dr. Ed. ir Marija JANSONAI

visus malonai kviečia atvykti. Kreiptis:

AUDRONE-JANSONAS

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Naujas telefonas: GA 8-8425

Sibiro tremtinio atsiminimai (23)

A. Valasevičius

JI DAINAVO: "KADA IŠRINKOM TARYBAS, UŽPAKALIS PAMATĖ PASAULĮ..."

Šienapiūtė. Prisipylę vandens į medinį bosenę atsigerti ir susikrovę dalges, šakes ir grėblius, važiuojam į pievas.

Žmonės sunku pažinti, nes pro sietus blogai matosi jų veidai.

moka dar daugiau, išbėgusi į vidurį rato, patripdama kojomis, pritupdama ir pašokdama į viršų, dainuoja:

Kogda nebilo soveta
žopa nevidala svieta
Kogda vibrali soveta
žopa uvidala sviet.

man piršo Nastę, aiškina-mas, kad ji viena, turi karvę. Aš jam aiškinau, kad žmogus sukuria gerybes, o ne gerybės žmogų. Nežinau, ar jis suprato ar ne, kad aš nenoriu vesti kaip ir karvę.

Pasiprašėm vieno tautie-

... aš kraunu sugrėbtą šieną ant neapgenėtų berželio šakų...

Vyt. Raulinaičio iliustracijos

Kolchozas turi dvi piau-namas mašinas ir tos yra jau nupioję plotus. Mūsų brigada, susidedanti iš mo-terų ir vaikų, važiuoja grėb-ti šieno.

Iškertam du berželius ir į vieną kinkom arkli, o į kitą jautį. Aš kraunu sugrėbtą šieną ant neapgenėtų ber-želio šakų, o vaikai, mušda-mi ir keikdami gyvulius, vė-ža gana toli į pradėtą krau-ti kūgį. Kai brigadierius nu-eina į kitą būrį, man grėbė-jos rodo valgomas žoles ir mes nulupe žievę kramtom saldžius ir sultingus jų ko-tus.

Sutūpusios dideliu ratu mergaitės dainuoja įvai-riausias dainas. Prašo jos ir manęs padainuoti, bet aš atsisakinėjau, kad vienas ne-galiu išpildyti gražių savo tėvynės dainų.

— Ar tiesa, kad jūs ne-mokat keiktis? — klausia Vera.

Aš aiškinu, kad ir pas-mus yra tokių, kurie kel-kiiasi, bet tokių "grazių" keiksmazodžių, kokiuos čia girdžiu, nemoka.

Jos, parodydamos, kad yra ir eiliuoto keikimo, pa-dainuoja dainušką su įterp-tais keiksmazodžiais. Maša, ir norėdama pasirodyti, kad ji

(Kada nebuvo tarybų užpakalis nematė šviesos, kada išrinkom tarybas užpakalis pamatė pasaulį).

Mes nesijuokėm iš tos dainelės, bet pasišokėjus Mašai į viršų, pro labai praplyšusias kelnes... užpa-kalis laisvai žiūrėjo į pa-saulį...

— Na, na Maša, apgrauš tau užpakalį moskitai, tai nereikės šokinėti, — sako teta Klova.

Ir tik atsiradęs brigadie-rius nutraukė mūsų pasi-linksminimą. Bet jos pirma iškoliojo ir juokingai apdai-navo brigadierų, o tik tada ėmėsi darbo.

Kolchozininkai neturi teisės savo karvei šieno piau-ti, kol neįvykdys kolchozas plano. Radę nesilaikančių tvarkos ir prisiplovusių šie-no, jį vežam į bendrą kūgį. Kolchozo planą mes ne-greit įvykdome.

Man jau 30 metų. Tėvy-nėj neapsivedžiau dėl neaiš-kios padėties. Martai 28 me-tai. Išsiaiškinam, kad mes apsivedę neapsunkinam vienas kito padėties.

Nepritare toms vedy-boms jos tėvai ir kiti tau-tiečiai. Nepritare joms ir kolchozo pirmininkas, kuris

čio būti liudininku ir Turo-vo vykdomajam komitete susirašėm. Tai nebuvo to-kios vestuvės, kurias ruošia ir švenčia kitur. Geriausia jas tikėtų pavadinti vietinių rusų pasakymu: "Sumaišė vyžas".

Tai ir buvo, išoriniai žiū-rint, vyžų sumaišymas. Bet mums, pasidalinus pusiau-nešama naštą, ji per pusę ir palengvėjo.

Senieji negali mūsų su-prasti. Mūsų gyvenimas niekada nebus pastovus ar normalus, kokį jie įsivaiz-duoja. O gyvenimą, kuris bėga pirmą ir paskutinį kartą, norisi įprasminti, kad toliau galėtum vertyti tą gyvenimo siūlą nepagal-vodamas jo nutraukti.

Darbo dienos pasidaro be-galo ilgos. Nenoriu matyti apie mane einančio gyveni-mo ir skubų namo, nes yra kas laukia, supranta, atjau-čia. Ir maža rusiško namo kertelė palieka dideliu gy-venimu.

Kitam numery: Dieną ir naktį nepaleidžia iš kūlimo darbų.

NAUJŲJŲ METŲ PASAKA

Vladimir Dudincev

(5)

Aš buvau prieš kurį laiką nustatęs, kad kažkokia būtybė pradėjo rodyti keistą susidomėjimą manimi. Visur gatvėse mane sekiojo paslaptinis šešėlis, kurio stebimas jaučiausi. Man nepasisekė pamatyti mano persekiojo veido, nors jis neskubėjo prapulti. Jis (arba ji) stoviniuodavo tamsiose tarpupurtėse arba namų angose, iš kurių mane sekė. Kartais pasirodydavo jis ir pilnoje saulės šviesoje. Bet kai aš griebdavau si kišenės, norėdamas išsitraukti savo akinus, mano draugužis lėtai dingdavo savo slėptuvės tamsioje. Aš prisitardindavau keletą kartų prie vietos, kur ta, taip labai mani-mi besidominti asmenybė tariamai pasislėpdavo, bet ji bū-davo dingusi nuo žemės paviršiaus.

Vieną vakarą, iškritus pirma-jam sniegui, aš ėjau tuščiomis gatvėmis ir staiga išgirdau žingsnius užpakalyje manęs. Dar neatsisukęs, žinojau, kad tai buvo jis (arba ji). Aš atsisukau ir pamatčiau kažką, lyg apsiaustą ar frako skvernus, dingstant už kertes. Aš nubėgau paskui, bet prieš save, užsukęs už kertes, pamatiau tik tuščią, apsnigtą skersgatvį. Sniege negalėjau rasti jokių pėdsakų. Tik vėliau atsiminiau, kad buvau matęs ke-lėtą kryžminių įspaudų, lyg ne-paprastai didelės vištos pėdas. Tą pergyvenimą papasakojau

ŽIUPSNELIS ATSIMINIMŲ APIE KUN. V. ŠVELNĮ

(Tęsinys iš Nr. 76)

L. A. V.

Būdamas suvalkietis, giliai iš-gyveno to krašto, nors ir nežy-mios dalies ūkininkų riaušes: ypač, kad jie, pasidavę prieš-valstybinio elemento, pasinau-dojusio ekonomine krize, provo-kacijoms, užtraukė gėdą ir ne-garbę Sūdūvai, kuri buvo paro-džiusi tiek tautinio susipratimo, davusi priskikimo didvyriškų darbuotojų, — Sūdūvai, kurios ūkininkų ekonomiškas pajėgu-mas stipriausias iš viso krašto, kurių vaikų, gerai apręgtų, pa-valgiusių pilnos tankios viso-kios mokyklos (buvo šeimų, ku-rių mokėsi gimnazijoje po 4-5 vaikus). Todėl nenuostabu, jeigu galėjo ištękli ir pritrūkti. Ne-tėkė jam patirti per ilgą mo-kyklose darbo laiką, kad kam nors, norinčiam mokytis, dėl ne-turtingumo būtų reikėję palikti mokyklos suolą. O dėl to pučo kas triumfuoja! Klaipėdos kraš-to naciai ir vietinis priešvalsty-binis elementas. Užėjusi ekono-minė krize palietė ir kitus kraš-tus, ne tik Lietuvą. Pagaliau ar tokiomis priemonėmis jaunoje (tegu ir senoje) valstybėje tur-tingiausia provincija turėtų siekti gerovės. Štai, sakysim, kad ir mokytojai, mokydami "streikininkų" vaikus dėl strei-ko neturėtų ko valgyti, jeigu krautuvėse nebūtų atsargų. Ar-gi į ką nors čia pamažu kaip į bolševikijos agentų darbo vai-sius. Kas įsiskolino, įsiskolino ne dabar, bet pirmaisiais nepri-klausomybės metais, kai reikėjo atsistatyti sunaikintus ar apnai-kintus ūkius, įsigydami bran-gius ir geriausias veisles gyvu-lius (suvalkiečiams tas buvo bū-dinga), ūkio padargus, besikur-dami naujakuriai, gavę laukų ir t.t. Agitatorių, pasirodo, žinota, kurio Lietuvos krašto ūkininkų didesnis svarumas, juos ir veikė.

Perbėgus Suvalkijos lygumas, kurių ūkiuose išsidėstę gyveno kun. V. Švelnio ir kitų giminės, surasta du stambiu ūkiu, kurie buvo, savaninkam sutinkant, iš varžytinių. Abiejų pirmos rūšies žemė, gera vieta (vienas iš jų prie pat Marijampolės, ant šešupės kranto, Keturvalakių pa-rapijoj). Rodos, gyvenk ir no-rėk. Vaikai, pirmieji, gali kas-dien pesčiomis atbėgti į mokyk-lą. Tačiau niekas iš jų savos šeimos nebuvo linkę nei į moks-lus, nei ūkyje dirbti. Mėgdavo pa-ulioti namie ir mieste. Abu ūkius nupirko lietuviai, taigi įvyko tik savininkų pasikeitimas.

Aukščiausia bausmė, kad ir už krašto išdavimą, mažos valstybės turėtų vengti taikyti, nors tai būtų ir teisinga. Taigi ir čia jos nereikėjo taikyti. Maža

kas ir kokiam reikalui tokios bausmės pritaikymu gali pasi-naudoti.

Kun. V. Švelnys domėjosi ir sekdavo didžiulius valstybės reikalus. Gruodžio mėn. 17 d. (mandagų iš abiejų pusių) per-versmą laikė būtinybe, reiškinu, išplaukusiu iš krašto ir žmogaus saugumo reikalu. (Tarp ko kita kun. P. Andziulis, — grįžtantis nuo ligonio, buvo priremtas prie šešupės tilto atramos juodbruo-vio vyruko). Ūkininkai pradėta vadinti buožėmis ir t.t. Apmu-šimas tų pačių ūkininkų "buo-žių" vaikų (ir kitų), demons-truojančių prieš vyriausybės ne-sugebėjimą ar nenorą palaikyti krašte tvarką, perėjo šurpu per Lietuvą. Pasklidusios kalbos apie galimą atskyrimą bažnyčios nuo valstybės, tuo pačiu tikybos dėstymo mokyklose panaikinimą ir visa kita buvo pagrindas čia pasakytos susidariusios nuomo-nės. Vėliau lenkų ultimatumas, Klaipėdos atplėšimas, bolševikų grėsmė pajudindavo kun. Švelnio įprastinę ramybę.

Šis aukštaūgis Zanavykijos sūnus savo tėvynę mylėjo dau-giau protu negu širdimi. Jis puik-čiai suprato, kad žmogus gali vispusiškai bręsti ir vystytis tik savo tautoje, apręžtoje valsty-bine forma. Nors kartais ji gali būti netobula, bet vistiek geres-

nėjimus pastūmėjus priekin. Iš tikrųjų aš turėjau visa kita nus-tumti šalin ir mažiausiai de-šimtį metų susitelkti prie tos problemos. Taip, jei mes turė-tume pilną laboratoriją... Bet jau buvo didelė laimė, kad mums iš viso buvo leista dirbti priesa-vų idėjų. Mes turėjome labai daug priešų, ir beveik visi moks-linės tarybos nariai nus laikė fantastais. Taigi, reikėjo de-šimties metų...

Kaip jis galėjo suspėti per dve-jus metus?

Tačiau netrukus paaiškėjo, kad mano draugas neturėjo nė dvejų metų—tik kelias valandas...

Kitą rytą man paskambino iš ligoninės. Mano draugas buvo rastas, krauju paplūdęs, ties mū-ris namo durimis.--Mes gyve-nome tame pačiame name.--Jis buvo sunkiai sužeistas peilio smūgiais į nugarą. Visi institu-te buvo labai susijaudinę. Buvo sukviešti garsiausi gydytojai. Bet jau buvo vėlu.

Buvo pranešta laidotuvių biu-rui.

To vyro mirtis, kurią jis pats buvo išpranašavęs, mus giliai sukrėtė. Sekančiomis dienomis mes nedrįsime pratarti žo-džio apie tą reiką ir neįaukliai žiūrėjome į vienas kitą. Aš turiu prisipažinti, kad esu bailys: pa-tekau į paniką ir pradėjau liesė-ti. Visi pokalbiai, neturį ryšio su mano darbu, man buvo ne-malonūs, ir aš ištisą savaitę koncentravau į savo veiklą prie rašomojo stalo.

Netrukus gavau naują mūsų mokslineio laikraščio numerį ir tuo pat viršelyje pamatiau nario korespondento S. pavarde.

Tas spausdinto popieriaus gabalas manyje sukėlė tokį pyktį,

nė už kiekvieną svetimąją. Nie-kad nebuves atitūkęs nuo savo tėviškos Žasiniuose, ją lankyda-vo ir remdavo.

Kaip yra isitaręs, uždario li-kusią nuo pragyvenimo dalį iš-leisdavęs spaudai, pagalbai be-simokančio jaunimo, kunigų mo-kešiams ir pan. Paties gyveni-mas iš tikrųjų buvo kukluteilis. Valgio niekad nekinbinėjęs, ne-rūšiuodavęs į gardų — negardų, mėgiamą — nemėgiamą. Jei pa-dėta ant stalo, reiskia patiekla-las valgomas. Gerimų vardų, ant butelių parašų nestudijavęs, jų savybių, rūšies nevertinęs. Vi-sokie vynai jam esą visi vienodi. Jeigu reikia, gali be jokio pamė-gimo išgerti — nereikia dar ge-riau. Tačiau atilankiusius vis kuo nors priimdavo: atsrasdavo, be ko kita, iš tėviškos gautų džiovintų kriaušių, butelis nami-nio vyno. Sakydavo reikia palaikyti savo gamybą. Jei nori, sa-kydavo, tebina čia mūsų šam-panas, lietuviškai zanavykinis. Aplinkybių verčiamas išskeldavo ir kuklias priimtaves. Asmeninio gyvenimo datomis — suktakutė-mis niekad nesigarsindavo, ne-bent kas išprovokudavo.

Nerūkiančiam ir negeriančiam su proferancininkais nepakeliui. Sakydavo nesuprantas, kaip protingas žmogus beprasmiškam dėjimui kortų galėtų skirti tiek laiko, lyg visi darbai būtų galutinai baigti. O beįdėjiniuose

(Nukelta į 6 psl.)

kad aš užmiršau visa kita. Ner-vingai varčiau laikraštį, ir ma-no žvilgsnis krito į išnašą, ku-rioje tarp mandagių piktųpasta-bų buvo minima ir mano pa-vardė. Tai išplėšė mane iš svarstymų. O, popieriau, kas-tave išrado! Aš mėčiau savo darbą ir tuoj pat parašiau, kurstomas man gera linkinčių draugų, atsa-kyk, kuriame aš įterpiu ne vieną, o tris išnašas, kurios turėjo galutinai sunaikinti ma-no priešą. Jį formaluoti man pagelbėjo visas skyrius.

Jei jūs norite susidaryti mūsų darbo vaizdą, tai nueikite, pra-šau į Tretiakovo galeriją ir pa-sižiūrėkite Riepio "Zaporožės kazokus". Tame paveiksle yra pavaizduotas visas mūsų sky-rius-- mūsų šefas, iš juoko su-siėmęs pilva, ir aš, su akiniais ant nosies ir plunksnakočiu ran-koje, už rašomojo stalo.

Vėl pradėjus savo senąjį gy-venimą, aš visiškai užmiršau tą būtybę, kuri mane buvo se-kiojusi iš visų kerčių ir namų angų. Po mano draugo laidotu-vių ji daugiau nebesirodė. Dabar aš buvau įsitikinęs, kad ir mane sekė plėšikas, kuris įvykdė sprendimą mano draugui.

Tą pačią dieną, kai atsiėmiau mokslineio laikraščio egzemp-liorį su mano atsakymu nariui korespondentui S. ir iš redakcijos gavau užsakymą parašyti antrą panašų straipsnį, iš istaigos išė-jęs, pajutau, kad mane kaž-kas stebi. Aš atsisukau, bet nie-ko nemačiau. Tačiau atidžiau ap-sižvalges, pastebėjau vieno ar-domo namo griuvėsiuose, tam-sioje antro aukšto nišoje, kaž-kokį pavidalą; bet jis tuoj pat dingo.

(Bus daugiau)

PASIKLAUSKITE SAVES

SEKAMŲ KLAUSIMŲ

APIE FIRMĄ, Į KURIĄ KREIPSITĖS, PIRM NEGU SIŪSITE

DOVANŲ PAKETĄ Į USSR

1. Ar firmą patikima?
2. Ar įrodžius tai?
3. Ar atsargiai ir tvarkingai atlieka pakavimą, išsiuntimą ir priruošimą dokumentų?
4. Ar naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma biznyje daugiau 25 metų?
6. Ar yra oficialiai autorizuota firma?

Atsakymas yra TAIP į visus viršminėtus klausimus. Jeigu jūs siūsite savo dovanų pakus per bile sekanti skyrių, priklausanti

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, PA.
Walnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

390 W. Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.
ANdrew 8-8764

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

246 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA.
GRant 1-3712

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MArket 3-1968

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TAshmo 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

851 Hollins St.
BALTIMORE 1, MD.
MULberry 5-5787

979 So. Broad Street
TRENTON, N. J.
Tel. EXport 4-8085

VILA MEŠKA

BEACH ST.
MONUMENT BEACH
CAPE COD, MASS.
TEL. BUZZARD BAY
PLAZA 9-3251

Savininkai LUŠIAI ir VEITAI

ČIA GERIAUSIA PRALEISTI VASAROS ATOSTOGAS

VILA MEŠKA yra saulėtam Cape Cod, Mass., kurio kran-tus skalauja Golfo srovės šildomos Atlan-to bangos.

VILA MEŠKA tikram poilsiui be rūpesčių siūlo:

- ✓ Ramią ir gražią aplinkumą.
- ✓ Erdvius ir patogius kambarius.
- ✓ Gerą ir sveiką maistą.
- ✓ Neaukštas kainas.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Sportuojantis jaunimas ir visuomenės dėmesys

Jau kelintą kartą, Dirvoje ir kituose lietuvių laikraščiuose, mūsų sportinio judėjimo vadovai skundžiasi, kad jie nesusilaukia reikiamo dėmesio. Esą, į jų kreipimąsi padėti labai maža kas atsiliepia, o į rengiamas įvairias rungtynes — maža žiūrovų atsilanko. Ir toks mūsų visuomenės nerangumas kertąs vadovų ir sportininkų entuziazmą, ardo jų planus dažniau su kitų lietuviškų kolonijų jaunimu žaidynių aikštėse susitikti.

Jei tokie priekaištai jau ne pirmą kartą ir ne pirmi metai sakomi, tai turbūt sakoma ne iš pirmo lauziant, o gerai padėti žinant. Ir tikrai, daug kartų žaidynes stebint, teko pačiam įsitikinti, kad žiūrovų beveik visada buvo mažiau, negu pačių sportuojančiųjų. Ir jų kaskart ne didėja, bet greičiau mažėja. Atseit, tuo reikėtų suprasti, kad mūsų sportininkų vadovų skundo visuomenė neišgirdo arba iš viso nenori išgirsti.

Nesu tos nuomonės, kad mūsų visuomenė nenori išgirsti, jog jaunimui, šiuo atveju sportuojančiam, nereikia padėti. Ji išgirsta, ji ir paramą linkusi duoti, bet duodama lyg ir tam tikrus reikalavimus stato, be kurių išpildymo nėra reikiamo abipusio bendradarbiavimo.

Vyresnieji, kurie sportiniu gyvenimu įdomavomės gyvendami tėvynėje ir čia įdomaujamės, esam įtikinti, kad sportinės žaidynės visokia netvarka ir palaidumas labiausiai tą visuomenę atstumia. Sportinių žaidynių netinkamas pradėjimas — nesuorganizavimas visų dalyvaujančių sportininkų iškilmingos eisenos, kitaip sakant visiems — svečiams ir dalyviams nuotaikos nepakėlimas, nepunktualumas, nenormaliai išstętos pertraukos — tai vis minusai, kurie visuomenės ateinančioms rungtynėms jau nebetraukia. O kai dar pamatai sportininkus su cigaretėmis dantyse, tai jau visiškai ne sportinė nuotaika susidaro.

Šios minėtos klaidos, atrodo, tokios nedidelės, kad tik šiek tiek ryžto, ir jų gali nebūti. Bet jos kartojasi visur. Ir Chicagoj, ir Clevelande, ir Torontoe. Ir visur jos palieka tokius pėdsakus, kad visuomenė pradeda daryti sportininkams nepalankius sprendimus: į rungtynes nesilankyti ir sportininkų pastangų neremti.

Sportuojantį jaunimą, kaip iš praktikos žinome, daugiausia organizuoja vyresnieji. Be jų pagalbos, jų sportinės patirties, jaunesiems geresnių rezultatų beveik neįmanoma pasiekti. Ir dažnas tokių vadovų sportuojančiam jaunimui labai daug laiko ir net savo lėšų skiria. Tai gražu ir pagirtina. Bet kai tokiems pasišventusiems vadovams į talką neateina patys sportininkai, kai jie neįsitraukia į organizacinę veiklą, kai sportininkų tėvai talkos nesuorganizuoja, tai ir įvyksta toks persikrovimas, kuris į netvarką išauga. Ir ta netvarka tada pasidaro sportininkų ir visuomenės skiriančiu veiksnio.

Esu įsitikinęs, kad mūsų visuomenę galima dar nesunkiai pripratinti daugiau sportuojančių jaunimo domėtis. Galima daugiau į sporto aikštes sukviesti ir kai reikia materialinės paramos iš jos gauti. Tik reikia, kad domėjimosi augimui patys sportininkai ir jų vadovai reikiamas sąlygas sudarytų. O tos sąlygos, kaip jau minėjome, labai nedidelės ir nesunkiai nugalimos. Ir tų sąlygų išpildymą reikia jau šią visarą pademonstruoti. Bet jei į tai bus ranka numota, tai nėra jokio pagrindo tikėtis, kad visuomenė daugiau susidomės ir daugiau paramos duos.

B. G.

TREMTINIŲ METAI BAIGĖSI

Visais amžiais ir įvairiausiose kraštuose buvo tremtinių. Net Senasis Testamentas apie juos kalba. Ir Kristus gyveno tremty, Egipte.

Tačiau didžiausias tremtinių skaičius atsirado po antrojo pasaulinio karo, ištisai milijonai. Jų problema tapo tarptautinė ir buvo sprendžiama tarptautiniu mastu. Atsirado UNRRA, IRO bei kitos tarptautinės organizacijos.

ICEM

1951 m. pabaigoje Europos kontinente baigė darbą pokario tremtinių organizacijos, tačiau tremtinių ir gyventojų pertekliaus ten liko labai daug. Tam tikslui JAV iniciatyva buvo įsteigta ICEM — International Committee for European Migration. Jos uždavinys — padėti tremtiniais ir emigrantams. Ši organizacija per devynis metus iš Europos išgabeno milijoną žmonių. Milijoninis numeris atiteko nesenai į Ameriką atvežtam latviui.

ICEM jau įkurdino milijoną. Didesnė dalis to skaičiaus buvo eiliniai emigrantai, bet 441,000 buvo tremtiniai. Jie išvyko daugumoje iš Italijos (278,000), Vokietijos (214,000) ir Austrijos (150,000). Nuvyko daugumoje į JAV (179,000), Kanadą (152,000), Argentiją (104,000).

Taip per devynis metus ICEM padedant milijonas iškeliavo į pastovias gyvenvietes.

METAI BAIGĖSI, O TREMTINIAI LIKO

Tačiau tų tremtinių — emigrantų ir pabėgėlių vistik dar liko milijonai. Ir nežinia ką su jais daryti. Pietinė Amerika, Britų Imperija ir kiti kraštai yra psiryžę Tremtinių Metais sukelta nuotaika likviduoti visas stovyklas ir įkurdinti visus emigrantus. JAV Kongrese yra jau parengtas vad. Walterio įstatymo projektas, pagal kurį JAV priims 25% visų emigrantų, nežiūrint kas jie bebūtų, jei kitus 75% priims visi kiti pasaulio kraštai.

Tam tikslui žadama sukelti 12 milijonų dolerių. Dar šiais — 1960 metais norima perkelti 34,300 pabėgėlių iš Europos užjūrius. Jų pervežimo, įkurdinimo išlaidas norima paskirstyti: šalims, kurios išleidžia, kurios priima ir tarptautinėms organizacijoms. Yra ir kitokių sumanyimų kaip sukelti lėšas, nes amerikiečiai jau nenori prisiminti didžiausios naštos.

Visa tai liečia Europos emigrantus, kurių didžioji dalis yra Italijoje, Graikijoje, Jugoslavijoje. Ten daug žmonių pertekliaus, nedarbo ir tikro skurdo. Tačiau tie planai nemažiau taikomi ir Vokietijos tremtiniais, kurių problemą norima galutinai užbaigti.

LIETUVIAI VAKARŲ VOKIETIJOJ

Ir Balso Centre dirbančiam sunku tikrai pasakyti, kiek lietuvių tremtinių dabar dar yra Vokietijoje ir kiek iš viso jų ten yra buvę.

1959-60 metų statistikoje rašoma, kad Balso šalpa teikiama septyniems tūkstančiams lietuvių V. Vokietijoje. Prie jų glaudžiame dar tris tūkstančius latvių ir estų. Šitam būriui likusių tremtinių (įskaitant Vasario 16 gimnaziją) šelpiti išleidžiame per metus apie 75,000 dolerių pinigais ir už kelis šimtus tūkstančių dolerių gėrybėmis — maistu, rūbų, avalynės. Viską kartu sudėjus, V. Vokietijoje esą lietuviai tremtiniai kasmet gauna iš JAV ir Kanados lietuvių per pusę milijono dolerių vertės paramos pinigais ir gėrybėmis.

Tačiau ši parama neišsprendžia mūsų tremtinių klausimo. Net ir padvigubinta norma jų neįkurdins, o daugelis visą laiką bus reikalingi paramos iš šalies. Mat, jie yra invalidai, ligoniai ar senukai. Neturėdami Vokietijos pilietybės, negauna iš vietos valdžios pilnos socialinės paramos. Kur nors emigruoti nenori, negali ir neprimami.

VOKIEČIŲ VYRIAUSYBĖ PADEDA TREMTINIAMS

Tačiau V. Vokietijos vyriausybė nėra jų palikusi be globos. Pragyvenimui minimumą vistik suteikia. Va, viena šeima, kurios tėvas 100% nedarbingas, bet

kuri turi septynis nepilnamečius vaikus, iš vokiečių gauna 553 DM šalpos mėnesiui (maistui 370 DM, butui 83 ir ligonio priedo 100 DM). Kita šeima, su dviem vaikučiais, gauna kas mėnesį 393 DM iš vokiečių valdžios, kaip "retą" — pensiją, pašalpą.

Kai kurie mūsų tremtiniai jau įsikūrė, tačiau jų uždarbiai menki ar dėl mokslo stokos ar dėl kitų rūkumų. Tie uždarbiai retai viršija 400 DM mėnesiui, iš kurių ką nors sutaupti ir atsargos kapitalą, namus ar įmonę įsigyti neįmanoma.

AMERIKOS LIETUVIAI IR TREMTINIAI

Tremtinių Metais Balso vadovybė nutarė pasekti kitų šalpos organizacijų pavyzdį ir pagelbėti lietuviams tremtiniais įsikurti, skirdama tam tikslui, pagal Balso Centre surinktas žinias apie šalpos reikalinguosius, iki \$10,000.

Ko tremtiniai lietuviai nori? Norinčių emigruoti beveik nebėra. Kiti žino, kad negali ir

Kun. L. Jankus

Los Angeles Šeštadieninės Mokyklos baigimo proga, veikalo "Karalaitė Teisutė" aktoriai: iš kairės Vidas Ažuolaitis — kiškis, Angelė Kazlauskaitė — karalaitė, Vytautas Vilimas — nykštukas.

L. Briedžio nuotrauka

Žmonės mūsų klausia:

"Kodėl Stroh's ugnim verdamas?"

Atsakymas yra toks:

"Taip gaunamas geresnis alus!"

Stroh's skirtingas virimo būdas (atvira ugnim virimas prie 2000 laips.) padaro skirtingo skonio, kurį jūs pajusite iš pirmo Stroh's alaus paragavimo. Bandyk Stroh's šiandien... ir pripažinsit, kad tai šviesesnis, skanesnis, labiau negu kitas alus gaivinantis! Tai Amerikoje vienintelis ugnim verdamas alus!

JUMS PATIKS

Stroh's

JIS ŠVIESESNIS!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

ALL SAVINGS
DEPOSITED THROUGH
July 15th

Earn
4%
Current Rate

FROM
July 1st!

SAVE
SAFELY

AT THREE
CONVENIENT LOCATIONS...

Save
by
Mail...

POSTAGE PAID BOTH WAYS

ASK FOR FREE
SAVE-BY-MAIL KIT

ST. CLAIR
SAVINGS

813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Kelionė į didvyrių žemę

"Mūsų tauta žymiai daugiau turėjo ir turi didvyrių, nei niekšų".

Laisvoji Lietuva,
1960, I, 8

Tyčia atidėjau ir susendinau šią gražią temą net pusmečiui. Mat, labai nenorėjau, kad šios akimirksninės kronikininko pastabos iš karto įgautų polemikinį pobūdį. Nes ne ginčui tai rašoma, o tik nuoširdžiai mėginant suprasti, kas yra didžiausi mūsų tautos didvyriai, kaip mes užsienyje dabar išgyvename "didvyrių kultą", kokių būdu mūsų meno kūrėjai turi teisę ir net pareigą prieiti prie šios kiek keblis, mimoziškos, it nutekinto dramblio kaulo švelnybės idėjos.

Kad ši idėja mimoziška ir labai greit pasiduoda ne tik skambiai retorikai, bet ir piktnaudžijimams, jau prieš pusmetį mane įtikino Chicagos "Laisvosios Lietuvos" vedamasis straipsnis apie "naują tautos didvyrių sampratą". Čia, žinoma, buvo griežtai pasakyta už seną tradicinę, jau Prano Klimaičio ir kun. A. Alekno istorijos vadovėliuose nusistovėjusią Lietuvos didvyrių sampratą, ir dar griežčiau pasakyta prieš kažkokią "naują sampratą", kurią praėjusiais metais mėginusi mums įkalbėti... Štai ta mūsų Dirva.

Naujiems skaitytojams
Dirvos prenumerata
metams tik 8 doleriai!

Nagi, kokia nogla čia dabar bus mus apšėdusi!

★

Didvyrio samprata amžių vingiuose labai įvairi ir besikaitaliojanti pagal gadinės dvasią ir jos aprašinėtojų kaprizus. Tai rodo sausoji istorija, o ypač jos vaizdingiausioji forma—literatūra ir menai.

Pas mus didvyriu, tegu ir tik "pilkuoju didvyriu" buvo ir tebėra laikomas pvz., spaudos draudimo gadinės knygnėšys, kuris iš Prūsų slapta per sieną gabeno maldaknyges, lietuviškus laikraščius, o ne kartą ir mažiau dvasiško turinio kontrabandines prekes. Mes jam puoselėjame gražų atminimą ir dėkingumą... O tuo tarpu F. Dostojevskio romanų daugumas didvyrių buvo tokie, su kuriais jų nuotykių bėgyje rimčiausių pasikalbėjimų turėdavo teismų tardytojai, arba dar dažniau tokie, kurie šandien neabejotinai priklausytų psichanalizės ir psichiatrų dėmesiui. O dabar triuškinanti moderninės literatūros ir meno dauguma jau yra tokia. Ir su baimė kai kurie sakome: mūsų žmonija serga...

Anksčiau būta linksniau ir geriau. Pavyzdžiui, prancūzo Moliere komedijų teigiamiausieji didvyriai, ramūs, gudrūs ir pozityvūs vyrai didvyriai būdavo tokie, kuriuos jų žmonos vikriai ir dar gudriau prigaudinėdavo. O graikų herojinio epo genijaus Homero didvyrius, kalbant šių dienų kariniais laipsniais, visus tuos karžygius, kurie Trojos

karuose buvo ne žemesnėse pareigose, kaip pulkininkai leitenantai, tai stačiai patys dievai juos vedžiojo garbės keliais, čia patalkininkaudami kautynėse, čia nuo pavojų išpėdami.

Mūsų "Laisvosios Lietuvos" editorialistui lietuviškų didvyrių turinys ir jų simbolio pavyzdys aiškus iš karto,—tai "Pilėnų gynėjai su kunigaikščiu Margiu priešakyje". Kaip senovės kronikininko aprašytas, pusiau legendarinis ir šiandien sunkiai beišaiškinamas padavimas sako, jie, matydami, kad nebeatlaikys apsuptoje Dainavos pilyje kryžiuočių puolimo, ryžosi geriau laužo liepsnose susideginti, negu pasiduoti nelaisvėn. "Jų didvyriškumas, rašo Chicagos laikraštis buvo ir pasiliks vienas ryškiausių, kaip reikia mylėti savo kraštą, savo šeimą, kaip reikia statyti garbę aukščiau už gyvybę"...

Be abejo, susideginti persveriančio prieš akivaizdoje, o ne pasiduoti nelaisvėn, yra didingas ir įkvepiantis didvyriškumo aktas—asmensinio ir galbūt net tautinio didvyriškumo. Tik vargu reikėtų tokį aktą suabsoliutinti visokiems atvejams. Jei visi lietuviai istorijos raidoje būtų pasekę Margio pavyzdį, šiandien jų nebūtų pasaulyje, o ten tyvintų tik Rusija arba Deutschland uber alles. Kiekviena tauta tokiu būdu garbingai žūtų, kai jai tenka pralaimėti lemiamą kovą ar didelį karą. O taip pasitaiko daugeliui... Ne mažesnis, jei ne didesnis didvyriškumas įvyksta juk ir tada kai silpnėsi atsilauko ir pagaliau nugali stipresnį. Čia neužtenka pavienio didvyriškos desperacijos akto garbingai pralaimėjimo pabaigai, bet reikia daug ilgos kantrybės, valios, smegenų, tikėjimo ir asmeninių kančių.

★

Toliau laikraštis persikelia dabartinį ir visai teisingai randa, kad Lietuvos laisvės pogrindžio dalyviai, kovojantieji partizanai prilygo kunigaikščiu Margiui ir jo Pilėnų pilies gynėjams. Nebūtų perdėjęs, jei būtų ir pasakęs, kad šieji anuos neabejotinai net perviršijo ir savo skaičiumi, ir kovingumu įtampa, ir gal savo žygių bei aukų prasme.

Jis rašo: "Kaip pilėnai, taip ir mūsų partizanai susinaikino ne veltui. Jų dvasia kalba į kiekvieną lietuvių iš tėvynės kryžkelių paupių, šilų ir miškų glūdumos. Ji primena kiekvienam praeiviui tėvynės meilės ir pasiaukojimo dydį ir kalbės ateinančiom kartom, kaip jautri, tiesiog, legenda"... Gražūs žodžiai,—ir deja, tuo tarpu tai tik patetika. Mat, jau tiesiog užmiršome, kaip ta partizanų aukos dvasia 1945-48 metų laikotarpyje yra "kalbėjusi" į "kiekvieną" užsienio lietuvių, kuris anuomet D. P. stovyklose taip didvyriškai rungėsi už vyriausią valdžią ir vyriausią vadovavimą "Lietuvos išlaisvinimo kovai". Tik šiandien, po gero dešimtmečio, "kiekvienam praeiviui", anas partizanų herojiškas aukojimasis jau pradeda kaitėti. Bet tas praeivis Chicagos, New Yorko, Los Angeles, Washingtono, Toronto ir kitų miestų bei laisvų šalių takais eina sau linksmas ir praeina—ir nueina švilpaukdamas į savo uždarbio fabrikus, ofisus, krautuves biznio įmones, salūnus ir į savo vis puošnėjančių namų salonus. Labai atsiprašau, kad dėl partizanų dvasios prakalbų mums nesu toks optimistas: kai nemiegu, tai akys man neužsimerkia...

Ir vėl kartojau—ne dėl politikos tatau rašau, o tik dėl įkyriaus noro kiekvienam lietuviui pačiupinėti mūsų išgalėjusią retoriką. Dešimtis klausimų ir problemų tuojau pat būtų galima iškelti dėl mūsų partizaninės epopėjos, jos eigos būdų, priežasčių ir pasekmių.

Štai, tarp ko kito, vienas balsas to, kuris pats pergyveno anų įtampų gadinę, vėliau braidžiojo po Sibiro stepes ir dabar visai neseniai atvykęs iš Lietuvos "Draugo" bendradarbiui AL Gimantui (birželio 4 d. numeryje) pasakojo: "Partizanai tuoj po karo veikė plačiai ir efektyviai,

Jurbarko piliakalnis

Jie žiauriai buvo malšinami visomis galimomis priemonėmis. Labai, labai daug žuvo jaunų ir pajėgių vyrų. Partizaniniai judėjimai artėjant prie pabaigos, žiaurumai buvo nepaprastai dideli iš abiejų pusių. Pabaigoje prie jų buvo prisišliję ar jų vardu veikę ir kriminaliniai elementas. Ir taip kai kurių vietų gyventojai buvo jų terorizuojami naktį, o dieną siautėdavo sovietinės jėgos. Ramybės nebuvo niekam, ir vyravo įsitikinimas, kad tik greičiau pasibaigtų tos kovos".

Tai nieko labai nuostabaus. Daugelis, jei ne visi didvyriškumai turi savo spindintį zenitą, savo skausmą ir savo mizeriją. Jų didybė nuo to nemažėja, bet nėra reikalo viską tik auksuoti.

★

Tačiau, be abejo, visų tokių temų kiek gilesnis pažiūrinėjimas yra skausmingas, jautrus ir pavojingas. Štai, kaip pati "Dirva" buvo patekusi į "Laisvosios Lietuvos" rūščiausią nemalonę. Jos vedamojo straipsnio autorius prieš pusmetį apkaltino, kad tai ji yra "naujos tautos didvyrių sampratos" sukėlėja. Jis rašė: "Kalbos ir skatinimai, kurie pasigirdo iš DIRVOS redaktoriaus lūpų ir jo talkininko iš turkų žemės (A. J. Greimo), yra pavojingi lietuviams ir ypač lietuviškam jaunimui, o visus kovojančius lietuvius įžeidžiantieji iki sielos gelmių". (Nežinia tik, ar tas chicagiškis ir save dabar laiko kovojančiu lietuviu partizanine prasme?)

O kokie buvo šie "skatinimai"? "Laisvosios Lietuvos" bendradarbiui jie taip atrodė: "Bet štai Kremlui į pagalbą atskuba mūsų kai kurie rašėvos! Jie pradėjo aiškinti, kad tie, kurie kaunasi už tautos laisvę, nėra jokie tautos didvyriai, o kurie kaudamiesi žūna ar būna sužeisti, tai tik aukos nelaimingų atsitikimų... O tie, kurie susinaikina save nevelėdami pasiduoti -- yra tikri silpnavaliai. Anot jų, tikrieji tautos didvyriai esą tie, kurie nekovoja, bet pasiduoda priešui ir paskui... nepalūžta! O! Sodoma ir Gomora, tai klaidus spūvis tautai! akis!.."

Nors čia ir daug šauktukų, ir vienas didelis O, ir dar Sodoma su Gomora,—bet aš tuomet gal buvau per žemai prie žemės susikuprinęs, kad Dirva man būtų apspjovusi veidą, gal per didelis storžievis, kad jos redaktorius su turkų žemės bendradarbiu būtų mane įžeidę ligi sielos gelmių. Gal mano begemoto oda ar gal mano siela be gelmių,—tačiau tokia retorika iš viso vargu ką kada gali įtikinti. O ir straipsnio autorius labai gudrus: jis pasirašo slapyvardžiu "Politikalinys" (tarp kitko, šis gana nevykęs naujadaras yra grynas sovietinės gamybos padaras...). Jei būtų pasirašęs atsakinga už savo žodžius pavardė ir savo tvirtinimus privalėtų konkrečiai įrodyti, tai dar pažiftrėtume, ar Dirva iš tikrųjų būtent taip yra "skatinusi" ir tokią naują sampratą pasiūliusi.

Okupuotosios Lietuvos gyvenimo sąlygomis, bolševikinėje santvarkoje patriotinė samprata šiandien tikrai yra kitokia. Bet tai patyrinėti būtų atskira tema.

★

Laikraštinkui ar ypač dailiosios literatūros kūrėjui šios temos ir jų niuansai yra svarbūs ir bent dabar kairūriams ima darytis įdomūs. Bolševikams vis stiprinant propagandą gyvu

savo išrovavimą vis šnabždėjo: Deksnys tarnauja sovietams, toliau nuo jo! O kai dabar kitaip persivertė, kai tragedija pagaliau išsipildė, tai girdi, kaip galėjome išdrįsti apie jį rašyti, juk tai patarnavimas enkavedistams, jog mes su žymantu tuo jam pakenkiame! Kodėl tie ausis suglaudę poneliai dabar taip uolūs "saugoti" Deksnį,—bet juo dino, painiojo ar jį ignoravo anuomet, kada jam iš tikrųjų vertė jo padėti?

★

Paskutinis laisvųjų lenkų vyriausybės įgaliotinis Lenkijos pogrindyje Stefan Korbonski vėliau parašytame savo veikalė "W imieniu Rzeczypospolitej" 10 puslapyje pateikė tokį savo patyrimų įvertinimą: "Didingai rezistencijos istorijai rašyti nereikia akinių, kurie slėptų klaidas ar nemalonius vaizdus, nes šio pogrindžio puikios ir nemarios amžinosios vertybės papuošimui nereikalingos ir tiesos nebijo".

Tai lygtai tinka ir lietuvių tautos laisvės kovų istorijai. Ir šios kelios įžengiamosios pastabos man buvo reikalingos panarplioti, pradedant savo įspūdžius apie naujausią knygų rinkoje pasirodžiusį Vytauto Alanto romaną "Tarp" dviejų gyvenimų".

VYKSTATE ATOSTOGŲ?

Pasirūpinkite nelaimingų atsitikimų ir ligos apdrauda.

Pagrindinė suma			
	\$10,000.00	\$15,000.00	\$20,000.00
Nel. atsit. medic. išlaidos			
	\$ 1,000.00	\$ 1,500.00	\$ 2,000.00
Apdraudus dienos			
7	\$4.35	\$ 6.05	\$ 7.70
14	\$7.15	\$ 9.85	\$12.60
21	\$8.75	\$12.10	\$15.40
Galima apsidrausti iki \$50,000.00.			

GENERAL UNDERWRITERS

UT 1-2345

Joseph P. Mull

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdviuose kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite, pasimaudysite švaresniais paplūdimyje iš visu ATLANTO pakrastyje esančių.

Tik per keletą minučių pesčiam nuo vasarnamio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys, kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi mokesčiai apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. Lanys
515 4th Ave.,
Asbury Park, N. J.
Tel. PR 6-9783

arba

P. Lanys
1248 Waverly Pl.,
Elizabeth, N. J.
Tel. EL 3-1169

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

You're
SO
smart
!

Taip, jūs esate... jei pradėsite dabar taupyti pas Society! Kadangi visi taupymo įnašai, gauti iki liepos 10... ir palikti ketvirčiui... nuosimti gausna nuo liepos 1 o.

Society NATIONAL BANK

IN THE CITY OF CLEVELAND

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Kun. V. Švelnis...

(Atkelta iš 3 psl.)

ir tabako dūmuose ardyti sveikata, lyg ji būtų niekam nereikalinga, yra nusikaltimas. Žmogus, inteligentas visokių atvejų turįs pajėgti susivaldyti. Neaukštindavo žmonių, ypač inteligentų, kurie duodavosi silpnųjų blaškomi. Kai vieną žiemą, gatvėje paslydęs, lūžo koją, lūžimą ir sveikimą pakėlė nesudejavęs.

Išdailinta asmenybė ir religininko pavyzdžiu autoritetingai veikdavo jaunimą. Štai į jo duris pasibeldžia viena kita mokinė, pareikšdama norinti pereiti į katalikų tikybą. Susižinojęs su tėvais, ruošia ir savo bute atlieka pervedimo apeigas, dalyvaujant artimesniems asmenims. Paklaustas, ką darytų, jei iš jo aždės kas pasiūlytų, atsakė — nieko. Tačiau būtų nemalonu, nes manyčiau, kad dėl pasitraukimo ir pats iš dalies kame nors kaltas.

Būdamas gretimo kaimo su Rygiškiais, mūsų bendrinės kalbos tėvo J. Jablonskio tėviške, tuo dialektu ir kalbėjo, taigi beveik gerai. Tačiau buvo įpratęs vartoti pamokslinėse kalbose įsi. galėjusias kai kurias svetimybės ir nevykusius naujadarus. Dažnesnieji būdavo šie: apvaikščiojame šventę; veda gyvenimą; daro blėdį; kad su bendratimi; kad padaryti, kad išmokyti; gimnazijos patalpose; tilpo straipsnis; skaitlingai susirinkome; suirutė ir t.t.

Vargdienių seselių vienuolyno sode, baltuose raudonstogiuose kunigų namuose, kame gyveno kun. V. Š., apsigyveno lietuvių kalbos mokytojas K. Akelis. Jis pirmas pradėjo kun. V. Švelnį už vartojimą netikusį ir ne vietoj žodžių pešioti. Jam pavyko lengvai įrodyti, kad Rygiškių J. kaimynas, to vardo gimnazijos mokytojas, kalbėtojas, pamokslininkas, atsistojęs prieš didelę auditoriją, pilną klausytojų, privalo kalbėti grynai, įmanoma kalba. Klausovas savinasi ne tik kalbėtojo mintis, bet ir kalbą, neretai ir intonaciją. Gražia, grynai kalba sakomi pamokslai kartu yra ir priemonė klausovams kalbos mokytis.

Taigi ne gyvenimą veda, bet šunį, kur reikia, ką nors už nosies veda, reiškia mulkina, kumelė kasmet po kumelį veda, žmoną veda, vaikus į mokyklą ir t.t. O gyvena dorai, nedorai, vargingai, turtingai... Apvaikščiojame ne šventę, bet kaimynus — gyvulus — apžiūrėjau, pašėriau, gydytojas kasdien apvaikščioja — apeina ligonius... Šventę švenčiame, Vasario 16-tąją minime, vardines, vestuves keliame — iškėlė puotą, ir aš ten buvau. Blėdį nepatogu nē-tarti. Rusiškai "bled" (daria-mas minkštai) reiškia prostitu-tė. Tas nepadorus, anot R. J., žodis mums patiko, ir jį mūsų šviesuoliai vartoja vietoj gra-žaus savo žodžio žala, žalingas. Apie patalpas. Argi sakome sve-čias seklyčios patalpose, pirmieji vaidinimai vykdavo kluonų pa-talpose, jį paprašysiu į svirnelio patalpas atsilsėti nuo kaitros (K. B.). mokosi R. J. gimnazi-jos patalpose; kriaušės auga so-do patalpose. Bet seklyčioje, kluone, ima mane už baltų ran-kelių, veda mane į aukštą svir-nelį (KD), parapijos salėje, kle-bonijoje, vienuolyne, kunigų na-muose, prašau vidun, seklyčion, klasėn ir t.t. Tilpo javai į kluo-ną, duona į krosnį (visas min-kymas) daiktai į kelionės krep-šį; netilpo obuoliai į kišenius, pienas į milžtuvę, žmones į šven-tovę, svečiai už stalo ir t.t. Reiš-kia duonos, javų, daiktų nebuvo perdaug: pakako vietos, galbūt liko dar tuščios. Obuoliai, pie-nas, žmonės, svečiai netilpo, nes tiek obuolių sudėti per maži ki-šeniai, karvė tą sykį davė dau-giau pieno (buvo geriau priga-nyta) žmonių — svečių prisirin-ko daugiau, kaip paprastai, to-dėl ne vietos liko, bet žmonių — daiktų. Straipsnį laikraštis įsi-dėjo, išspausdino. Jis spaudoj nepasirodė, kad būtų nebuve pa-gal jį vietos, bet todėl, — kad netiko, nebuvo vertas, redaktoriaus nuomone, paskelbti, buvo už jį geresnių, vertingesnių ir t.t. Taigi ką reiškia posakis "Dievas Adomą ir Ievą patalpi-no į rojų". Šiaip taip įgrūdo. Bet visko čia neišaiškinsi. Apskritai tokios ir kitos svetimybės, kalbą bauriai žalojančios, turi būti iš mūsų kalbos iššluotos, tuo la-biau, kad turime savo kalbinių priemonių. Nei blėdis, nei patal-pa, nei suirutė, nei skaitlingas ir t.t. mūsų gyvoji bendrinė kalba

nežino.

Kun. V. Š. pasirodė esąs ir klusnus, stropus mokiny, nuoširdžiai ėmėsis mokytis įmano-mai kalbėti. Prašydavo jį sekti ir, ką netaip išsitarus, įspėti. Džiaugdavosi nepadaręs klaidų. Epigratas, įrašytas Rygiškių Jo-no sudarytų lietuvių kalbos va-dovėlių — skaitinių viršeliuose — Maža garbė svetimomis kal-bomis kalbėti, bet didelė gėda savos gerai nemokėti — buvo K. V. Švelniui šimtu procentų įsisąmonintas. Mokėjęs keletą svetimų kalbų, nei jomis, nei jų atskirais žodžiais niekad nesigardžiudavo.

Kun. V. Švelnio darbas šv. vadovybės buvo įvertintas pakė-limu į vyresnius mokytojus. Jis tikėjosi nevenerius metus dirb-ti, anot himno žodžių, savo žmonių, ypač jaunimo gėrybei. Bet deja! Toliau mes žinome. Būdamas ištikimas savo pasi-rinktam gyvenimo keliui, užsi-grūdinęs, sau griežtas ir viskam pasiruošęs, iš Lietuvos nepasi-traukė. O pasitraukti turėjo dau-giau pagrindo, negu bet kas ki-tas. Po pirmosios okupacijos me-tų besitraukdami bolševikai, kaip manoma vietiniai, nukanki-no kun. J. Petriką, kun. Balsį (abudu Marijampolės mokyklų

kapelionai) ir kun. Dabrilą, Vil-kaviškio gimn. kapelioną. To pa-ties likimo galėjo tikėtis ir kun. V. Švelnys.

Tačiau jo išlikta gyvo. Nete-kęs pamėgtojo mokytojo darbo, turto — bibliotekos (sudegė) šliejosi artyn tėviškės — Žasi-nių. Barzdai, vėl atgal prie Ma-rijampolės — Gižai ir paskuti-nė kukli vietelė — Višakio Rū-doj klebonas. Čia sauso, sveikoj miškais apaugusioj smėlynėj — kaimo kun. V. Š. tyliai dirba pa-storacijos darbą ir dar tyliau reikia manyti, po sunkios kant-riai pakeltos ligos užverčia 73-

čią pilnų dienų ir darbo metų lapą. Tenai ir palaidotas. Ką jis bus papasakojęs iš baisaus gy-venimo laikotarpio ir ką nuvei-kęs, gal kada sužinosime. (Pa-skutiniu laiku buvęs susidrau-gavęs su plunksna). Bet dabar apie tai nekalbama. Tačiau drįs-čiau manyti, jog jį ne sykį bus atlankiusi toji pati patirtis, pa-reikšta nepriklausomybės lai-kais, kad savos vyriausybės ran-ka yra šimtus kartų lengvesnė už svetimiosios.

Kame kun. V. Švelnio šaukian-tieji darbai, kad apie ne vieną ima noras pasisakyti. Jų nėra.

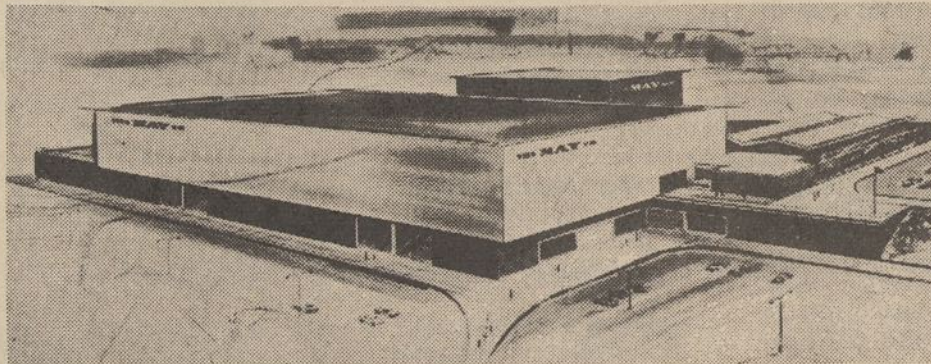
Jie ne iš tokių, už kuriuos tūlas tučtuojau atsiima atpildą. Jie glūdi tamsoje, kaip ir pats kal-bamasis asmuo. Tačiau nupūtus dulkes, jis suspindi savo žmonių mozaikoje vertingu akmenėliu. Apie mirusius blogai nekalbama. Manau, jog kun. V. Š. nenori, blykstelėtų geromis akimis iš po baltais vieliniais rėmeliais akinų jei kas apie jį kalba ir gerai. Jis ir pasakytų: "Tai parašei, para-šei, kam reikėjo"... Bet šiandien ne jo valia.

Tegu būna jam lengva Lietu-vos žemelė, o jo atminimas ir pavyzdys jį susitikusiuose.

the **MAY** company

Prasideda
ketvirtadienį
abejose krautuvėse

9:30
A.M.

EAGLE STAMPS VISADA
PADIDINA SUTAUPAS

SUTAUPYKITE
20% iki 50%

MAY'S

MILIJONO DOLERIU
PARDAVIMAS

SUTAUPYKITE NUO 20% IKI 50% ANT BET KOKIŲ PREKIŲ...

- * Rūbai jūsų šeimai
- * Virtuvės įrengimai
- * Namų ir daržo reikmenys
- * Baltiniai ir ruošos reikmenys
- * Lauko baldai
- * Indai ir medžiagos

Ir dar daugiau neišvardinamų dalykų, tik dalimis jų originalios kainos!

Yra didelis pasirinkime - spalvose - dydžiuose - stiliuose dalykams kiekvienos rūšies ir išvaizdos.

Yra didelis kiekybėje ir kokybėje prekių išpardavime kiekviename aukšte abiejose karautuvėse - įskaitant abi Rūsio Krautuves.

Yra didelis sutaupymas - kiekvienoje prekėje kurią jūs pirksite, nes visos kainos yra sezono žemiausios.

Yra didelis įvykis visam Clevelandui ir Northeast Ohio, nes jis nustatė didelio sutaupymo standą tą metams Clevelande ir jo apylinkėse.

Iš anksto mėnesiais planuotas įvykis, kurio jūs visi laukėte ir The May Company jį jums duoda pačioje vasaros sezono pradžioje! Dabar, kada šeimos geriau supranta vertę, negu betkada anksčiau, čia yra šimtai ir šimtai nekasdieninių sutaupymų ant asmeninių, namų ir vasaros reikmenų - Pirkite dabar ir sutaupykite!

Visi rūšio skyriai dalyvauja šiame dideliame visos krautuvės įvykyje

KRAUTUVĖS VALANDOS KETVIRTADIENĮ -- Mieste 9:30 AM iki 9 PM -- On the Heights 9:30 AM iki 9:30 PM

FILATELIJOS KAMPELIS

ANT. BERNOTAS

(6)

JAPONIJA

1960 m. gegužės 17 d. išleido 2 pašto ženklus paminėjimui 100 metų sukakties nuo to laiko, kai tarp jos ir Jungt. Amerikos Valstybių buvo užmegzti diplomatiniai santykiai. 10 yenu pašto ženkle matome laivą audringoje jūroje; šiuo laivu japonų delegacija atplaukė į JAV. 30 yenu pašto ženkle yra feodališkai apsirėdžiusių japonų grupė, kurią priima Amerikos prezidentas James Buchanan.

Japonija visus laikus gyveno atsivėrusi nuo likusio pasaulio ir nieko nenorėjo apie jį žinoti. Ji susikūrė savo atskirą kultūrą, savo papročius ir kalbą. Tačiau kokius nors santykius užmegzti XIX amžiuje jau buvo atėjęs laikas. Kai kelis kartus japonai buvo paėmę į nelaisvę amerikiečių žvejus, Amerika 1852 m. pasiuntė savo karo laivus, vadovaujamus admirolo Perry, kurie sustojo netoli Tokyo. Po ilgesnių derybų buvo užmegzti prekybiniai santykiai, o 1860 m. ir diplomatiniai santykiai. Amerika pasekė ir kitos didžiosios Europos valstybės. Tai pačiai progai paminėti Amerika š. m. rugsėjo 26 d. išleis 4 c. p. ženklą, kurio piešinyje bus obeliskas, esąs Baltųjų Rytų sode, ir žydinti japonų vyšnių šaka. Piešinys japonų kilmės amerikietės dail. Gyo Fujikawa.

PRANCŪZIJA

Išleido 2 pašto ženklus paminėjimui 100 metų sukakties, kai prie Prancūzijos grįžo Savoja ir Nice, 30 centimų ženkle yra savojietė ir Prancūzų Alpių vaizdas, 50 centimų ženkle — nicietė tautiniai drabužiai, Viduržemio jūros pakrantė su Nicos miestu ir pajūrio gėlės.

Savoja (du prancūzų departamentai) ir Nice yra pietryčių Prancūzijoje ir remiasi į Italiją, apima dalį Prancūzų Alpių ir siekia Šveicariją prie Ženėvos ežero. Savojos ir Nicos žemės priklausė įvairiems valdovams, paskui pačiai Savojos kunigaikštijai, nuo XVIII amž. vidurio Sardinijos karalijai arba Prancūzijai pakaitomis, iki 1860 metais galutinai grįžo prie Prancūzijos.

Nicos miestas yra prancūzų Rivieroje prie Viduržemio jūros ir yra laikomas pasaulinio garso kurortu ir įvairių pramogautojų ir atostogautojų vieta. Klimatas visada švelnus ir malonus, žiemos visai nebūna.

Nice, senovėje vadinusis Nicaea, buvo įkurta III amžiuje pr. Kristų Masilijos kolonistų. Mieste daug senovės istorinių pastatų, mokslo įstaigų ir prabangių viešbučių. Šiuo metu mieste gyvena virš 244 tūkstančių gyventojų.

ISPANIJA

Išleido 10 pašto ženklų seriją pagerbimui savo žymaus dailininko Murillo. Visuose ženkluose Murillo paveikslų nuotraukos, 1 pežetos ženkle — jo autoportretas. Ženkla spausdinti dviem spalvomis, kurių viena auksinė.

Čia parodytas tos serijos 25 centavų pašto ženklas "Gerasis Piemuo".

Bartolomé Esteban Murillo (1617-82) yra pasaulinio garso ispanų dailininkas, tapęs daugiausia religinio turinio paveikslus ir šiaip gyvenimo scenas. Gimęs ir augęs Sevilijos mieste, ten ir savo kūrinius kūrė. Kelios Sevilijos bažnyčios yra ištais jo

kūriniais išpuoštos.

Kiti paveikslai pateko į įvairius muziejus ir meno galerijas. Daugiausia jo paveikslų randasi Madrido, Londono ir net Leningrado muzėjuose.

Ankstesniais metais tokiu pat būdu buvo pagerbti kiti du garsūs ispanų dailininkai — Goya ir Velazquez.

VAK. VOKIETIJA

Išleido 10 pfenigų pašto ženklą paminėti šiais metais Oberammergau miestelyje įvykstantiems Kristaus kančios vaidinimams. Pašto ženkle yra kryžius ir Kristaus kančios bei mirties simboliai.

Oberammergau miestelis yra Bavarijos Alpėse, prie Ammer upės, 102 km į pietvakarius nuo Muencheno ir turi 4470 gyventojų.

Miestelis garsus tuo, kad jame nuo 1634 m., kas dešimt metų įvyksta Kristaus kančios vaidinimai. Visus vaidmenis atlieka miestelio gyventojai, ne profesionali artistai, tik, žinoma, ilgesnį laiką atitinkamai pasiruošę. Per metus suvaidinama keliasdešimt kartų ir jame dalyvauja apie 700 vaidintojų. Vaidinama atvirame ore, nežinrinto oro sąlygų.

Šiais metais tokie vaidinimai vėl vyksta. Vaidinimai sutraukia daugybę žiūrovų. Paskutiniai šiais metais ypač daug atsilanko užsienio turistų.

LIETUVISKI SCRIAI, JUODA DUONA. AUŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DEŠROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No.

Street

City

State

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

20 metų tos srities

praktika

VOKISKŲ RADIO APARATŲ TAISYMAS

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS

IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

Marquette parko (Chicagoje) liuanistinės mokyklos mokiniai šoka Lenciūgėlį. Iš kairės: Gutauskaitė, Bilaišytė, Černius, Šotaitė ir Jasaitytė.

Z. Degučio nuotrauka

SPORTAS

1960 M. PABALTIEČIŲ PLAUKYMO IR LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Kaip jau auksčiau buvo skelbta, 1960 m. Š. Amerikos Pabaltiečių Plaukymo ir Lauko Teniso Pirmenybės įvyks rugpjūčio 6-7 d. Clevelande.

Šiais metais pirmenybės išpuola rengti lietuviams. Šių varžybų įvykdymu FASK-tas pavedė rūpintis P. S. F.-jos Lietuvių Sekcijai, kuri savo ruožtu jas pravesti pavedė Vid. Vakarų Sporto Apygardai ir Clevelando LSK žaibui.

Plaukymo pirmenybių programa:

Vyrams: 100 yd. laisvu stiliumi, 220 yd. l. stil., 440 yd. l. stil., 100 yd. krūtine, 100 yd. nugara, 100 yd. peteliške; 4x100 yd. įvairaus plaukimo estafetė (krūtine, nugara, peteliške, kraul.).

Moterims: 50 yd. l. stil., 100 yd. l. stil., 50 yd. krūtine, 50 yd. nugara, 50 yd. peteliške; 4x50 yd. l. stil. estafetė.

Lauko teniso pirmenybių programa:

Vyrų vienetas; moterų vienetas; vyrų dvejetas; moterų dvejetas; mišrus dvejetas. Komandinių lauko teniso varžybų nebus.

Šiose pirmenybėse dalyvauti gali kiekvienas lietuvis, latvis ar estas. Tačiau išvengti nesusipratimų, kiekvienas dalyvis turi būti apibūtinamas savo tautybės atitinkamų sportinių organų (iš lietuvių pusės — FASK-to, Sporto Apygardų ar atitinkamų sporto šakų komitetų). Dalyvių skaičius neribotas.

Dalyviai registruojasi per savo sporto klubus. Pavieniai sportininkai, nepriklausę sporto klubams, registruojasi tiesiai pas rengėjus. Smulkesnės informacijos gaunamos sporto klubuose arba tiesiai pas rengėjus.

Registracijos bei informacijos adresas:

A. Bielskus, 1211 Carlyon Rd., East Cleveland 12, Ohio. Telefonas: MU 1-3717.

Dalyvių registracijos terminas — liepos 30 d.

Mūsų plaukikai ir tenisistai yra kviečiami kuo gausiau šiose varžybose dalyvauti, idant lietuviškos spalvos būtų prideramai atstovaujamos.

P. S. F. Lietuvių Sekcija

VID. VAKARŲ SPORTO APYGARDOS 1960 M. VASAROS SEZONO PIRMENYBĖS

Vid. Vakarų Sporto Apygardos 1960 m. vasaros sezono sporto šakų pirmenybės numatomos pravesti kuo platesniu mastu. Vasaros sezonas apima lengvąją atletiką, plaukymą, lauko tenisą ir futbolą (soccer).

Futbolo pirmenybės įvyko liepos 2-4 d. Chicagoje. Jas įvykdė buvo pavesta Chicagos L. F. K. Lituainiai.

Lauko teniso ir plaukymo pirmenybės numatomos pravesti rugpjūčio mėn. Detroite. Tiksliai data bus paskelbta vėliau.

Plaukymo pirmenybių programoje yra įtraukta visų 4 stilių (laisvo, nugara, krūtine ir peteliške) rungtys, vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių A ir B klasėse.

Lauko teniso apygardinių pirmenybių programoje yra: vyrų vienetas; moterų vienetas; jaunių vienetas; vyrų dvejetas; moterų dvejetas; mišrus dvejetas. Lengvosios atletikos apygardinės pirmenybės numatytos surengti rugpjūčio mėn. Clevelande. Data bus pranešta vėliau. Programoje: standartinės rungtys vyrų, moterų, jaunių ir mergaičių A, B ir C klasėse.

Prieauglio klasės sugrupuotos pagal amžių šia tvarka: jaunių ir mergaičių A kl. priklauso gimusių 1942-44 m., B kl. — 1945 — 1947 m., C kl. — 1948 m. ir jaunesni.

Smulkesnės informacijos gaunamos kiekviename apygardos sporto klube.

Pavieniai, klubams nepriklausę, sportininkai ar jų tėvai, suinteresuoti apygardos sportinėmis varžybomis, prašomi kreiptis į apygardos vadovybę šiuo adresu:

A. Eielskus, 1211 Carlyon Rd., East Cleveland 12, Ohio.

NEOLITHUANŲ STOVYKLA

Stovyklos laikas: nuo 1960 m. rugpjūčio 27 d. iki rugsėjo 5 d.

Stovyklos vieta: J. ir P. Linkų vasarvietė, Christiana Lodge and Cottages, Edwardsburg, Michigan (tel. NEptune 1-9489).

Stovyklos vadovas: inž. Vaclovas Mažeika, Korpi vyr. arbitras elegantiarum.

Stovyklautojų registracija: registraciją vykdo ir smulkesnės informacijos teikia Korpi Valdžybos paskirose vietovėse. Registravimosi terminas — nuo dabar iki liepos 15 d.

Tai bus trečioji neolithuanų vasaros stovykla (studijų dienos). Stovyklauti kviečiami visi neolithuanai ir visos filijos (stovyklaus atskromis grupėmis). Taip pat kviečiami stovyklauti — vasaroti visi Lietuvių Tautinio Akademino Sambūrio nariai (pavieniui ir su šeimomis). Jaunieji neolithuanai, dalyvaujami stovykloje, ir josios metu aktyviai

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Ši šeštadienį į Clevelandą atvyksta Toronto sportininkai. Tai bus antrosios tarpmiestinės lengvosios atletikos rungtynės. Jos vyks Patrick Henry High School stadione. Pradžiai 10 val. ryto. Visos rungtynės įvyks šeštadienį. Vakare Čiurlionio Ansamblio namuose bus sportininkų pobūvis.

• P. Milašui Policlinic ligoninėje padaryta sunki vidurių operacija. Linkim greitos sveikatos.

Parduoda 9 k. namą Kreiptis į John Sekella — 7216 Hecker Ave.

• The May Co. kviečia visuomenę atsilankyti į vestuvinių rūbų parodą šeštadienį, liepos 9 d. nuo 12:30 iki 2:30 P. M. Ši paroda pavadinama "Nuotakos Pasaulis". Paroda įvyks naujoje, vėsinamoje auditorijoje, trečiam aukšte, miesto krautuvėje. Visa eilė dovanų paskirta būsimom nuotakom.

PARDUODAMA KAVINĖ-BARAS

Lietuviškoje aplinkumoje parduodama kavinė-baras, esanti Superior Ave. ir turinti D2, D3 ir D3A leidimus. Kreiptis:

EN 1-5131 (78)

Išnuomojamas 5 k. butas

Aukštai. Pilnai dekoruotas. 7211 Superior Avenue. Šaukti WH 3-6457. (78)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KERELIS BROS.

CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS REZIDENCINĮ U.S. MEDICINOS IR PREKYBOS TIKSLAMS SKIRTUS PASTATUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲSŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949

6350 S. ALBANY AVE. CHICAGO, ILL.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAIN 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morčio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietai parąpinimas ir pinigų peralutimas į visus kraštus TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA Kur tik besiruoštumėt kelianti, tuoj ausirškit su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: MArket 2-4867

KAS IR KUR?

• **Gedimino Janušonio**, kiaušiniu pataikiusio į Maskvos merą Babrovnikovą, byla bus sprendžiama liepos 11 d. Niagara Falls. Gins Toronto advokatas A. Maloney. Toronte pradėtos rinkti aukos, nes šis 20 m. jau nuolio žygis laikomas protestu prieš Lietuvos paverėjus. Aukos rinkti paskatino J. Matulionis, kun. B. Pacevičius, J. Stonkus, ir B. Stonkus, paaukoję po \$5.00. Organizuoti Kanados vilniečiai tam reikalui paskyrė \$25.00.

• **Vakarų Kanados lietuvių sąskrydis**, gyvenančių Britų Kolumbijos, Albertos ir Saskatchewano provincijose, įvyks liepos 9 d. Calgary, Alta.

• **Jonas Giedrikas**, DLK Kėstučio šaulių kuopos pirmininkas ir ALTS Wisconsin skyriaus narys, birželio 26 d. sulaukė 60 metų.

• **Dr. V. Pavilaniš** su ponija, gyveną Montrealyje, išvyko į Europą. Lankysis Pastero institute Paryžiuje ir Danijoje įvykstančiam poliomieli to kongresui.

• **M. L. Martinkus** paskirtas išdininku Henry Hudson Hotel Corp. Anksčiau M. L. Martinkus buvo Hotel Accountant Ass'n of New York City pirmininku.

• **Juozas Paukštelis**, Wisconsin Universiteto chemijos bakalaureatas, pakviestas į Urbanos universitetą, kur dėstys chemiją ir ruošis magistro laipsniui.

• **V. Akelis**, iš Venezuelos, mokėdamas metinę prenumeratą, atsiuntė ir \$5.00 auką.

• **Žalgirio mūšio minėjimas** A d e l a idėje, Australijoje, įvyks liepos 17 d.

• **Lietuvių Bendruomenės birželio mėn. biuletenis** jau atspausintas ir siuntinėjamas.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Los Angeles Šeštadieninės Mokyklos baigimo proga, Gabija Bonaitė vaidino Ragana veikale Karalaitė Teisutė.

L. Briedžio nuotrauka

PAIEŠKOMI

Baranauskienė - Didžiūnaitė, Ona, ir jos broliai Didžiūnas, Jurgis ir Tamošius, vaikai Karolio

Bielskus, Andrius, Juozo sūnus, iš Margavos km., Igliskėlių val., Marijampolės apsk., ir duktė Julija, gyvena Kanadoje Braun ar Brown, Bernardas, Lida, Mirdza, ir Robertas, Jų tėvo pavardė buvo Kiškis, Jonas, gyvena Chicagoje, Fulton ir Huron gatvėse.

Brazienė (Brazys)-Raubytė, Marijona, Antano duktė, iš Gaurės val., ir jos sūnūs Antanas, Juozapas, ir Valteris.

Didžiūnas, Jurgis, ir Tamošius, ir jų sesuo Baranauskienė, Ona, vaikai Karolio Eitutis, Mataušas, Mataušo sūnus, iš Padubysio val.

Jankus - Graibaitė, Kotryna, gyvenusi Pasvalyje Krasauskas, išvykę iš Ludwigsburg į J.A. V. Navardauskienė - Ignatavičiūtė, Petre, Izidorius duktė, iš Nemakščio val.

Los Angeles Lietuvių Studentų Sąjungos skyriaus valdyba. Iš kairės: Mindaugas Almus--pirm., Dalia Petraitytė--ižd., Danutė Gustaitytė--sekr. ir Egidijus Radvenis--vicepirm.

L. Briedžio nuotrauka

Joninės Bostone

ALT S-gos Bostono sk. valdyba savo namuose, birželio 24 d., surengė Jonines, į kurias atsilankė apie 30 skyriaus narių ir svečių. Joninės Bostone darosi tradicija, nes jau kelinti metai jos yra rengiamos sk. garbės pirmininkui Jonui Kasmauskui pagerbti.

Šiemet, be Jono Kasmausko, dar buvo pasveikinti ir pagerbti Jonas Kalvaitis ir Jonas Jonaitis. Turima sumanymų, kad kitamet Joninės Bostone bus galima surengti ir jas pajavirinti liet. Joninių papročiais.

Šiemetinėms Joninėms sumaniai ir gera nuotaika vadovavo sk. pirm. Ant. Matjoška. Varduvininkų garbei buvo pasakyta keletas kalbų. BALFo pirm. Ant. Andriulis varduviniams iškėlė po Sibiro maldaknygę. Proga sveikinimams pareikšti pasinaudojo ir tuo metu Bostone viešėjęs akt. St. Pilka.

Pronketis, Antanas ir Ignacas, iš Šeduvos parap. Rimkus, Antanas, Petro sūnus, iš Butenių km., Skaudvilės val., Tauragės apsk.

Šiaudinaitis, Emanuelis, inžinierius, ir šeima. Stanulytė, Rūtelė, iš Vilniaus Vilčinskienė, Jonė, miškininko Jono Vilčinsko našlė, ir sūnus Rimutis-Kazys

Ieškomieji arba žinantieji apie juos maloniai prašomi atsiliepti: Consulate General of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N.Y.

Jonų vardu į sveikinimus atsakė Jonas Kasmauskas, kaip visada pažėrdamas gražių minčių ir idėjų. Vakarą praėjo tikrai jaukioje ir malonioje nuotaikoje.

Česlovas Mickūnas, žinomo tautinės minties veikėjo Vl. Mickūno sūnus, Bostono Northeastern universitete baigė inžineriją ir š. m. birželio pabaigoje gavo inžinieriaus diplomą. Studijuodamas universitete, Česl. Mickūnas pradėjo bandyti inžinieriaus - rango o v o darbus, pastatydamas keletą vienos šeimos gyvenamųjų namų, kurių vidaus įrengimus beveik pats vienas atliko. Jį statybinis darbas pasižymi nepaprastu kruopštumu ir geru skoniu.

Irena Mickūnienė, jaunojo inžinieriaus žmona, universiteto baigimo proga savo vyrui surengė gražų staigmeninį pokylį, į kurį atsilankė gausus būrys bičiulių ir artimųjų. Gražiausią ir jautriausią pobūvio kalbą pasakė motina p. Mickūnienė, buv. Nepr. Lietuvos mokytoja. Inž. Česl. Mickūnas tarė, kad statybos inžinerijoje jis yra pasiryžęs siekti aukštesnio mokslo laipsnio, tad ateinantį rudėnį vėl grįšias į mokyklą suola. Visi jo bičiuliai Bostone nuoširdžiai linki jam sveikatos, ištvermės ir pasisekimo visuose jo šaukiniuose pasiryžimuose.

Birželio 27 d. Bostone staiga nuo širdies priepuolio mirė Dr. Domininkas Pilka, poeto Petro Pilkos brolis. Velionis buvo peržengęs 60 metų amžiaus ribą, bet atrodė sveikas ir stiprus. Pastaruoju metu jis turėjo sunkesnių nesmagumų, kai buvo uždaryti jo išlaikomi ir prižiūrimi senelių karšinių namai.

Velionis Dr. D. Pilka buvo itin prielankus naujiesiems ateiviams. Jo puikiuose namuose įvyko pirmasis Liet. Rašytojų D-jos visuotinis susirinkimas, buvo pa-

TEISINGOS PASTABOS J. TYSLIAVAI IR JO VIENYBEI IVERTINTI

J. Tysliava, Vienybės leidėjas ir redaktorius, tęsdamas savo "patarnavimus" Dirvai, praėjusią savaitę net vedamąjį paskyrė redaktoriui B. Gaidžiūnui "pagerbti". Ir tą vedamąjį pradėjo tokiu sakiniu: "Dirvos redaktorių Dievas nuskriaudė vaizduote".

Labai ačiū už tokį didelį dėmesį ir tokį tysliaviškai kultūringą pristatymą. Bet pasakyta beveik teisingai. Teisingai todėl, kad visi melagiai, intrigantai ir kitų niekintojai visad turi labai didelę vaizduotę. Taigi ir ne kiek nesisielojama, kad B. Gaidžiūnui tos vaizduotės Dievas kiek pagailėjo, o J. Tysliavai net su kaupu davė. Davė ir dabar turime tokią Vienybę, kokia ji yra: prasimanymai veja prasimanymus, o kitaip manančių lietuvių niekinimas vi-

sus rekordus sumušė. Tame pačiame vedamajam J. Tysliava giria V. Meškauską talentą ir sako, kad kai jis rašomąjį stalą paliečia Chicagoje, tai tuoj atsiliepia Clevelande. Su tuo taip pat sutinkame, nes talentas tikrai didelis, kokių lietuvių tarpe reta. Jis jau tiek sugebėjo pagarsėti, kad net sukūrė maurinės žurnalistikos pagrindus. Ir toji jo žurnalistika tiek pat garsi, kaip ir kiti garsūs Chicagos prasikaltimai, kurie dar toliau ir už Clevelandą atsiliepia. Tai dar vienas Vienybės redaktorių, kurių Dievas taip pat didelės vaizduotės nepagailėjo.

Ir pabaigai J. Tysliava sako, kad B. Gaidžiūnas tokio laikraščio, kaip jis todėl neturi, kad nepajėgė jo leisti. Tai taip pat teisinga, nes B. Gaidžiūnui tokį laikraštį leisti, kokių dabar yra Vienybė, būtų didelė gėda. O ar geresnį laikraštį B. Gaidžiūnas sugebėtų leisti, tai jau kita kalba. Galima būtų prisiminti tik tokį pavyzdį: Vienybė iš laikraščio virto murziniu laikraščiu, o Dirva iš savaitinio išaugo į tris kartus per savaitę einančiu.

minėta poeto F. Kiršos 60 m. sukaktis, jo paslaugos susilaukta daugeliu atvejų. Bostone daug lietuvių jo nuoširdžiai gedi. Tegu jam būna lengva šio krašto žemė. Broliai Petriui ir velionio šeimai gili užuojauta.

St. S.

Chicagočiai Vytas ir Zofija Ripskiai, birželio 25 d. kėlė puotą. Atšvėstas dukters Vidos atvykimas iš Lietuvos ir kartu Zofijos Ripskienės gimtadienis. Svečių tarpe buvo ir Paulauskų šeima. Abi šeimos tebesidžiaugia sulaukusios savo dukterų.

Viršutinėje nuotraukoje iš kairės į dešinę: sūnus Stasys, duktė Vida ir tėvai Vytas ir Zofija Ripskiai.

Apatinėje nuotraukoje Ona ir Pranas Paulauskai su dukra Sigute, Z. Degučio nuotraukos

Chicagos Marquette parko Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto vicepirmininkas Černius įteikia mokyklos baigimo pažymėjimą Č. Kybartui.

Z. Degučio nuotrauka

Chicagos Marquette parko Lituanistinės mokyklos mokslo metų baigimo iškilnėse dalyvavo mokinių tėvai ir kvietiniai svečiai. Prie vaišių stalo du žinomi tautinių šokių puoselėtojai B. Shotas ir L. Brazdienė. Toliau matosi Oreskienė su sūnumi.

Z. Degučio nuotrauka

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.